

vergadering **39**  
zittingsjaar 2014-2015

## Woordelijk Verslag

### **Plenaire Vergadering**

van 3 juni 2015

## INHOUD

|                                                                                                                                                                                                                                                                                           |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| OPENING VAN DE VERGADERING                                                                                                                                                                                                                                                                | 4  |
| VERONTSCHULDIGINGEN                                                                                                                                                                                                                                                                       | 4  |
| INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN                                                                                                                                                                                                                                                      | 4  |
| MEDEDELING VAN DE VOORZITTER                                                                                                                                                                                                                                                              | 4  |
| ACTUALITEITSDEBAT over de toekomst van de sociale inschakelings-economie (SINE)<br>– 11 (2014-2015)                                                                                                                                                                                       | 5  |
| ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het overleg met de banken en Febelfin betreffende de energiezuinige lening                                           | 29 |
| ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de erkenning van moskeeën in Vlaanderen                                     | 32 |
| ACTUELE VRAAG van Peter Van Rompuy aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de introductie van een zelfrijdende wagen op de Vlaamse snelwegen en de regelgeving ter zake                                             | 35 |
| ACTUELE VRAAG van Martine Taelman aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over zelfcontrole tegen discriminatiepraktijken door dienstenchequeondernemingen                                                                                          | 37 |
| ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over geïntegreerd onderwijs (gon) en inclusief onderwijs (ION) en de integratie in het M-decreet                                                   |    |
| ACTUELE VRAAG van Kathleen Krekels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de competentiebegeleiders bij de implementatie van het M-decreet                                                                                | 40 |
| ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de professionalisering van de lerarenopleiding                                                                                                   | 45 |
| ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie en het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer<br>– 340 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2                                      |    |
| Algemene bespreking                                                                                                                                                                                                                                                                       | 49 |
| Artikelsgewijze bespreking                                                                                                                                                                                                                                                                | 51 |
| Hoofdelijke stemming                                                                                                                                                                                                                                                                      | 51 |
| MOTIE van Rob Beenders, John Crombez, Bart Van Malderen, Katia Segers, Joris Vandenbroucke en Jan Bertels tot besluit van het op 3 juni 2015 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van de sociale inschakelingseconomie (SINE)<br>– 385 (2014-2015) – Nr. 1 | 52 |
| Hoofdelijke stemming                                                                                                                                                                                                                                                                      | 52 |
| REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN                                                                                                                                                                                                                                                             | 52 |

BIJLAGEN

Aanwezigheden

56

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

56

## OPENING VAN DE VERGADERING

### Voorzitter: de heer Jan Peumans

– De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.

**De voorzitter:** Dames en heren, de vergadering is geopend.

## VERONTSCHULDIGINGEN

**De voorzitter:** Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Mathias De Clercq, Jan Hofkens, Grete Remen, Tinne Rombouts: ambtsverplichtingen;

Karin Brouwers, Rik Daems, Herman De Croo, Ingeborg De Meulemeester, Danielle Godderis-T'Jonck, Ward Kennes, Joris Poschet, Tine Soens, Ann Soete, Güler Turan, Jan Van Esbroeck, Karim Van Overmeire, Manuela Van Werde, Johan Verstreken: door het Vlaams Parlement toegestane zending;

Guy D'haeseleer, Lies Jans, Yasmine Kherbache, An Moerenhout, Freya Saeys: gezondheidsredenen;

Barbara Bonte: zwangerschapsverlof.

## INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

**De voorzitter:** Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 60/31)

## MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

**De voorzitter:** Dames en heren, het actualiteitsdebat over de toekomst van de sociale inschakelingseconomie (SINE) is de eerste toepassing van het nieuwe gentlemen's agreement dat de zes fractievoorzitters met betrekking tot de agendering van actualiteitsdebatten op 18 mei 2015 hebben gesloten en dat het Uitgebreid Bureau op 26 mei 2015 heeft bevestigd, met dien verstande dat het in januari 2016 zal worden geëvalueerd.

Het akkoord houdt in dat indien ten minste drie erkende fracties een actualiteitsdebat vragen en hun vraag grondig motiveren, dit door het Uitgebreid Bureau wordt gehonoreerd. Daartegenover staat wel dat in een actualiteitsdebat dat conform het gentlemen's agreement wordt georganiseerd, de oppositiefracties en de meerderheidsfracties beurtelings kunnen tussenkomen.

Die volgorde van fracties kan in sommige gevallen een afwijking betekenen van artikel 79, punt 2, derde lid, van het Reglement van het Vlaams Parlement.

Is het parlement het eenparig eens om voor de duur van de toepassing van dit gentlemen's agreement in voorkomend geval die afwijking van het reglement toe te staan? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

**ACTUALITEITSDEBAT over de toekomst van de sociale inschakelings-economie (SINE)  
– 11 (2014-2015)**

**De voorzitter:** Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de toekomst van de sociale inschakelingseconomie (SINE).

Het debat is geopend.

De heer Sintobin heeft het woord.

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Minister, dit dossier is al behandeld tijdens de commissievergadering van 7 mei en tijdens de plenaire vergadering van 20 mei. Het is dan ook absoluut niet mijn bedoeling hier te herhalen wat er al is verteld tijdens de commissievergadering en de plenaire vergadering. Ik wil me beperken tot de essentie. Mijn betoog is ingegeven door de ongerustheid in de sector en de vraag naar transparantie en duidelijkheid. U moet toegeven dat de communicatie niet zo heel helder was de afgelopen dagen.

Ik zal kort schetsen waar het hier over gaat. De afgelopen dagen werden wij overspoeld met alarmerende berichten van dienstenchequebedrijven die stelden dat de extra subsidies die ze kregen om kwetsbare werknemers te begeleiden, zouden wegvallen. Dat geld wordt gebruikt voor extra begeleiding van werknemers in de sociale economie. Het gaat om laaggeschoolden, alleenstaande moeders, mensen die minder begaafd zijn of de taal niet goed beheersen, kortom, mensen die anders moeilijk aan de bak komen.

**De voorzitter:** Minister Homans heeft het woord.

**Minister Liesbeth Homans:** Mijnheer Sintobin, u hebt het over het afschaffen van de SINE-subsidies. Het moet me wel van het hart dat ik nog nooit iemand van uw fractie in de commissie Sociale Economie heb gezien, maar u mag hier natuurlijk gerust uw statement maken.

Er is 57.408.000 miljoen euro ingeschreven bij de begrotingsopmaak. Dat was drie weken geleden bij de bespreking van de begrotingscontrole in de commissie nog altijd hetzelfde bedrag. Kunt u me uitleggen waar u de afschaffing van de SINE-middelen vandaan haalt?

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Ik dacht dat ik hier de vragen moest stellen.

Minister, u herhaalt die opmerking over het al dan niet aanwezig zijn in de commissies telkens opnieuw.

Ik zal u zeggen dat uw voorzitter toen hij in het Vlaams Parlement zetelde nooit ofte nimmer naar een commissie kwam en toch op het spreekgestoelte kwam staan. *(Opmerkingen van minister Liesbeth Homans)*

Ik vertolk hier alleen maar de ongerustheid in de sector. U kunt toch niet ontkennen dat er ongerustheid is in de sector? Waarom zouden wij als parlementsleden, hetzij in commissie, hetzij in plenaire, anders het woord nemen en opnieuw vragen stellen?

Ik neem aan dat u de kranten hebt gelezen – dat zal wel want u hebt erop gereageerd, zij het vaag. De kranten spreken inderdaad over het stopzetten van die subsidieregeling. Ik kom straks terug op die 57 miljoen euro.

Wat de sector wel stelt – en misschien gaat u dat ook ontkennen – en dat is het belangrijkste van heel de kwestie –, is dat de afschaffing een impact zou hebben

op veel jobs. Volgens de Koepel Lokale Diensteneconomie (LDE) zouden drieduizend tot zesduizend jobs in het gedrang komen. Meer nog: door de tegemoetkoming te schrappen komt de hele werking van de dienstenchequebedrijven in gevaar, voert de Koepel LDE aan.

**Minister Liesbeth Homans:** Ik heb inderdaad de kranten gelezen. Het Belang van Limburg en Gazet van Antwerpen pakten maandag inderdaad uit met de kop 'Meer dan 6000 kwetsbare werknemers zijn bedreigd door maatregelen Homans'. Ik wil u een kleine cursus geven in sociale economie. Mensen die zeer actief zijn in de commissie kennen dat al, voor anderen is dat misschien wel handig. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Ik wil dat doen omdat ik het oprecht, oprecht zeg ik, jammer vind dat zulke berichten de wereld worden ingestuurd en dat mensen die het sowieso al heel, heel moeilijk hebben op de arbeidsmarkt hier nu van wakker liggen. De krantenkoppen zijn niet uw verantwoordelijkheid, mijnheer Sintobin. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Ah, voilà, ik ben blij.

Maar het gebeurt dus wel. Zesduizend banen zouden dus bedreigd zijn. Quod non. Ik wil u een kleine analyse geven. We gaan het hier hebben over de SINE-medewerkers, niet over sociale economie in het algemeen. U hebt zich daaraan gehouden, begrijp me dus niet verkeerd. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Hoeveel werknemers zijn er in Vlaanderen tewerkgesteld met SINE-steun? *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Dat zijn er 8653. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Dat gaat natuurlijk over alle sectoren. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Waar het debat eigenlijk over gaat en over ging in de media, in Het Belang van Limburg en Gazet van Antwerpen op maandag, is de combinatie van SINE-steun en dienstencheques. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

U geeft me gelijk, dank u.

Hoeveel mensen uit de doelgroepen zijn tewerkgesteld in dat systeem? 2978. Ik begrijp niet dat de media het bericht "6000 mensen die het al moeilijk hebben op de arbeidsmarkt, zijn bedreigd in hun werkzekerheid door de maatregelen van Homans" oké vinden. Die maatregelen bestaan trouwens helemaal niet, daar zullen we het straks nog over hebben.

Ik denk dat het goed is voor het vervolg van het debat om even te schetsen waarover het gaat. Men heeft zes categorieën in Vlaanderen met die combinatie van SINE en dienstencheques. Een eerste categorie is het OCMW met een dienstenchequeafdeling.

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** U had misschien beter eerst een toelichting gegeven.

**Minister Liesbeth Homans:** Ik vind het belangrijk om dit uit te leggen, misschien komt u dan tot andere inzichten. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Ik zal u proberen te overtuigen.

Men heeft dus zes categorieën in Vlaanderen die inderdaad een cumul hebben van SINE enerzijds en dienstenchequesteun anderzijds. De eerste categorie bevat

de OCMW's, de tweede de plaatselijk werkgelegenheidsagentschappen (PWA's), de derde een combinatie tussen LDE en een dienstenchequeafdeling, de vierde een dienstenchequebedrijf met vso-statuu (vennootschap met sociaal oogmerk), de vijfde een maatwerkbedrijf dat een aantal zaken cumuleert en dan is er nog een zesde categorie. Over die zesde categorie gaat dit debat.

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Dat zeg ik toch?

**Minister Liesbeth Homans:** Ja maar, ik wil u eventjes meenemen in de wereld van de sociale economie. Dat moet u toch interesseren, denk ik dan, hè?

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Ik ken die wereld. Ik zal u straks wel vertellen dat ik de wereld van de sociale economie ken en dat de ongerustheid in de sector al langer dan vandaag bestaat.

**Minister Liesbeth Homans:** En de zesde categorie, mijnheer Sintobin, zijn de zogenaamde inschakelingsbedrijven. Dat zijn private initiatieven die dus niet tot de vijf eerder opgesomde categorieën behoren.

Over hoeveel bedrijven gaat het? Over 29 bedrijven die welgeteld 228 personen, doelgroepmedewerkers, tewerkstellen!

Ik wacht af wat u nog allemaal in uw betoog zult zeggen, mijnheer Sintobin, maar ik dacht dat het belangrijk was om hier toch eens te stellen dat de krantenkop over 6000 medewerkers niet klopt. Ik heb u nu duidelijk gezegd dat het over 228 koppen gaat, en helemaal niet terecht trouwens, want hun tewerkstelling zal gegarandeerd blijven. We zullen daar later in dit debat nog op terugkomen. Het leek me belangrijk om dit al eventjes te stellen, zeker voor mensen die niet zo thuis zijn in de wereld van de sociale economie. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

**De voorzitter:** De heer Janssens heeft het woord.

**De heer Chris Janssens (Vlaams Belang):** Voorzitter, ik laat het inhoudelijke debat graag over aan de collega op het spreekgestoelte, maar ik wil de minister toch persoonlijk aanspreken op haar nogal pedante houding ten aanzien van dit parlement en van enkele parlementsleden in het bijzonder.

Minister, u hebt gezegd: "ik zal u eens thuisbrengen in de wereld van de sociale economie, ik zal hier eens even een cursus sociale economie geven". En dat doet u voor al die mensen die er volgens u toch niets van kennen.

Dat is niet uw taak, minister, die hooghartige houding past u niet. *(Rumoer)*

U bent hier in het parlement aanwezig. U bent als minister verantwoordelijk voor het geven van antwoorden op vragen over mensen die met deze kwestie worden geconfronteerd en die zich zorgen maken over hun toekomst, over hun job. Dat is uw taak als minister, dat is uw verantwoordelijkheid en niet het geven van een of andere cursus aan dit parlement.

**De voorzitter:** De heer Diependaele heeft het woord.

**De heer Matthias Diependaele (N-VA):** Mijnheer Janssens, als u het nodig vindt om dergelijke woorden te gebruiken in naam van het parlement: laat dat! Ik denk niet dat u dit kunt doen, ik denk niet dat u zich dit kunt toe-eigenen. *(Opmerkingen van het Vlaams Belang)*

U moet eens eventjes luisteren. We hebben allemaal gemerkt dat er over dit dossier wel degelijk foute informatie in de media heeft gestaan. Het lijkt me dan niet verkeerd dat we, voor we het debat ten gronde voeren, de juiste situatie

kennen, dat we eens bekijken wat er precies scheelt en waar het precies over gaat, dat we de contouren van het debat duidelijk stellen.

Of gaan we blijven discussiëren over zaken die fout zijn? Dat helpt niemand vooruit, en al zeker niet de betrokken mensen! (*Applaus bij de N-VA*)

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Ik heb er geen probleem mee dat de minister een toelichting geeft.

Het is misschien maar bijkomstig, minister, maar omdat u zegt dat ik niets ken van sociale economie en dat ik niet aanwezig ben in de commissie, wil ik u vertellen dat mijn echtgenote kantoorhoofd is bij een van de grootste dienstenchequebedrijven in Vlaanderen. Ik ken er dus wel iets van.

Het is zoals mijn fractieleider zegt en vooral de socialisten kunnen daarvan getuigen – ik vind dat natuurlijk ook soms plezant. Maar ik vind het niet kunnen dat u keer op keer op een arrogante manier de parlementsleden terechtwijst.

Ik vind dit niet kunnen, voorzitter.

**De voorzitter:** Ik moei mij daar niet mee.

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Minister, wij stellen hier de vragen, u komt hier antwoorden. (*Opmerkingen van minister Liesbeth Homans*)

Er is gezegd wat er gezegd moest worden.

U hebt inderdaad al een paar antwoorden gegeven op mijn vragen, onder meer over het Europese cumulverbod. Ik ben toch nog altijd juist? U zei dat een dubbele subsidiëring niet kan volgens de Europese regelgeving. U weet ongetwijfeld ook wel dat dit vanuit de sector op basis van juridisch advies en juridisch onderzoek nog altijd betwist wordt. U bent daar ongetwijfeld van op de hoogte.

Mijn vraag is hoe het zit met die Europese regelgeving en met het verbod op die dubbele subsidiëring. Kunt u niet, om het voor iedereen klaar en duidelijk te maken, een eenvoudige vraag stellen aan de Europese Commissie of het nu wel of niet kan? Vanuit de sector is men van mening dat subsidies aan dienstencheques geen staatssteun zijn, maar wel een tegemoetkoming aan de consument.

**Minister Liesbeth Homans:** Ik heb het juridisch advies drie weken geleden in de commissie uitgedeeld. (*Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin*)

Mijnheer Sintobin, ik twijfel er niet aan dat u het gelezen hebt.

Voor alle duidelijkheid, deze houding neemt Vlaanderen al aan sedert 2008. Wij hadden toen een adviesbevoegdheid tegenover de federale overheid die nog altijd bevoegd was voor de erkenningen. Sinds de zesde staatshervorming zijn wij bevoegd voor de erkenningen. Wat is het grote probleem? Europa zegt – en ik heb een brief van de Europese Commissie bij me die verspreid mag worden onder de parlementsleden – dat dienstencheques consumentensteun zijn. SINE is in Vlaanderen, in tegenstelling tot in Wallonië, wel degelijk staatssteun omdat wij dit selectief toepassen. Selectief betekent dat er een hele procedure van erkenning is zodat dit niet algemeen kan worden aangevraagd en toegekend.

Er zijn ongeveer 8000 doelgroepmedewerkers die genieten van SINE-steun. Meer dan 6900 bevinden zich in Vlaanderen. Dat toont eigenlijk aan dat Vlaanderen in het verleden veel meer op activering heeft ingezet dan de andere gewesten, maar dat is een ander debat. Wat doet men in Wallonië? Wallonië kent die steun niet selectief toe en er zijn dus geen erkenningscriteria. Iedereen die het aanvraagt, krijgt het.



Wallonië is dus niet in strijd met de Europese regelgeving, want het is daar een algemene maatregel. Is Vlaanderen in strijd met de Europese regelgeving? Ja, omdat het hier een selectieve maatregel is die niet van toepassing is op elk bedrijf dat een aanvraag doet omdat je aan bepaalde voorwaarden moet voldoen.

Dat is het juridisch advies. Ik wil heel veel doen, maar als het voltallige parlement vraagt om de Europese regelgeving met de voeten te treden, dan wil ik die verantwoordelijkheid niet opnemen. Ik wil vooral ook niet meemaken – en dat is mijn grote bezorgdheid – dat alle SINE-steun die in het verleden aan al die bedrijven in Vlaanderen is gegeven, met terugwerkende kracht wordt teruggevorderd. Dat wil ik niet op mijn geweten hebben. U misschien wel, maar ik niet.

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Minister, dat is net mijn punt. U verwijt de parlementsleden en de pers dat wij aan paniekzaaijerij doen. Ik denk dat wij hier allemaal staan om de zwaksten in de sector te verdedigen en dat het de bedoeling van iedereen moet zijn, over alle fracties heen, om die mensen hun job te laten houden. Daar is het mij om te doen en u hopelijk ook.

De fundamentele vraag is of wij in de toekomst nog dienstenchequebedrijven willen en of wij die op dezelfde manier willen blijven subsidiëren. Ik heb deze morgen nog contact gehad met mensen uit de sector. Ondanks uw uitleg over het juridisch advies, blijft men dit betwisten. Ik ben zelf geen jurist, maar misschien moet het eens door iemand anders worden uitgeklaard.

U weet ongetwijfeld dat wij geen liefhebber zijn van Europa en van de Europese Commissie. Ik begrijp dat u zegt dat u het niet toepast omdat het niet mag van Europa, maar dan moet u toch tenminste zorgen voor overgangsmaatregelen, zoals de meeste fracties vragen – en ik heb de verslagen van de commissie en de plenaire vergadering nagelezen. Blijkbaar kon dit ook niet.

Het punt is dat mensen hun job zullen verliezen. Ik weet dat nu al een aantal personeelsleden in vooropzeg zijn geplaatst. Volgens de heer Crombez gaat het om honderden personeelsleden. Zo ver wil ik niet gaan. Het gaat hier nu om de jobs van die mensen. Of we nu SINE-middelen of andere middelen gebruiken, is minder belangrijk. Het belangrijkste is dat we die mensen aan een job helpen en die job laten houden. Iedereen weet immers dat een gedeelte van die mensen niet op de reguliere arbeidsmarkt terechtkan.

Minister, de vraag die ik u nu wil stellen, is dezelfde vraag die u de vorige keer door anderen is gesteld. Wat zult u, als de SINE-subsidies effectief niet langer mogelijk zijn, doen tot u aan de hervormingen toe bent? U hebt die hervormingen voor begin volgend jaar aangekondigd. U weet echter ook dat we nog voor een tijdje vertrokken zijn.

U trekt in dit verband de federale paraplu open. Misschien kan Open Vld straks antwoorden op de vraag waarom u de informatie nog niet hebt ontvangen om het debat over de hervormingen te starten.

**Minister Liesbeth Homans:** Mijnheer Sintobin, twee minuten geleden hebt u letterlijk gevraagd of we de dienstenchequebedrijven nog willen laten bestaan. Dat is echter het onderwerp van dit debat niet. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Het debat gaat, in alle eerlijkheid, om de cumul tussen de SINE-steun en de steun aan dienstenchequebedrijven. Daarover zijn we het eens. U moet hierover correcter zijn.

Ik heb altijd een impactanalyse aangekondigd. Ik heb de zes categorieën daarnet opgesomd. Het gaat enkel om de zesde categorie en om welgeteld 228 mensen.

Ik deel uw bezorgdheid. Die mensen hebben het zeer moeilijk op de reguliere arbeidsmarkt. Ze staan daar het zwakst.

Aangezien die jobs niet verloren mogen gaan, heb ik twee weken geleden verklaard dat ik geen voorstander ben van overgangsmaatregelen. Ik laat de huidige toestand immers gewoon voortlopen tot de hervorming klaar is. Er is geen nood aan overgangsmaatregelen.

Mijnheer Sintobin, ik heb nog geen enkel dossier ondertekend dat niet voorziet in de erkenning van een bedrijf dat in de zesde categorie thuishoort. Ik weet niet waar u het vandaan haalt dat honderden mensen in vooropzeg zijn geplaatst. De heer Crombez heeft dit verklaard. U hebt zelf aan zijn uitspraken in de media gerefereerd. Kunt u me voorbeelden geven? Waar situeert dit zich? Ik heb geen enkel dossier ondertekend. Alles blijft gewoon doorlopen. De erkenningen blijven, zelfs als ze zijn vervallen, lopen tot de hervorming klaar is. Geen enkele doelgroepmedewerker zal zijn job verliezen.

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Minister, ik heb gisteren gelezen dat u in de pers een bocht hebt gemaakt. U hebt bevestigd dat alles blijft lopen tot de hervorming een feit is. Ik vraag me af hoe het dan met de dossiers zit. Er zijn vorig jaar aanvragen ingediend die nog steeds op ondertekening wachten. U hebt naar de lopende dossiers verwezen. Hoe zit het met de dossiers die worden ingediend? Zullen die dossiers worden behandeld of worden afgewezen? Uit de verslagen van de commissievergaderingen en van de plenaire vergadering van twee weken geleden blijkt dit niet duidelijk. Ik veronderstel dat nog bedrijven dossiers zullen indienen. Wat zal daar concreet mee gebeuren?

U hebt ook verklaard dat er geen ontslagen komen. U hebt waarschijnlijk het voorbeeld gelezen van een bedrijf in Limburg dat een subsidie van 135.000 euro heeft ontvangen. Dat bedrijf is van mening dat het drie vierde van het personeel zal moeten ontslaan indien het op deze manier verder moet. Ik vind dat niet uit. Ik heb dat in de krant gelezen. Ik geloof wat die mensen hierover vertellen.

Minister, hoe zit het met de lopende dossiers en met de dossiers die tot aan de hervormingen nog worden ingediend?

**Minister Liesbeth Homans:** Mijnheer Sintobin, als u het over de lopende dossiers hebt, veronderstel ik dat u verwijst naar de bedrijven waarvan de erkenning nog loopt. Dit blijft gewoon doorlopen. Er zijn momenteel twee bedrijven waarvan de erkenning afgelopen is. Die bedrijven blijven gewoon tot de hervormingen functioneren. Dat is geen enkel probleem. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Mijnheer Sintobin, als ik even mag antwoorden op de vragen die u me hebt gesteld, zou dat het debat iets vergemakkelijken.

Het concrete bedrijf uit Limburg waarnaar u verwijst, dat inderdaad alarm heeft geslagen in het Belang van Limburg, heeft nog een erkenning tot eind 2015. Mijnheer Sintobin, ook al loopt de erkenning nu na vier jaar af, als ik zeg dat de erkenning gewoon blijft doorlopen tot de hervorming een feit is, begrijp ik niet dat u keer op keer blijft beweren dat er jobs in gevaar zijn. Dat is niet het geval.

**De voorzitter:** Mevrouw Taelman heeft het woord.

**Mevrouw Martine Taelman (Open Vld):** Mijnheer Sintobin, u stelt de vraag of we willen dat deze sector blijft bestaan. Niemand in dit parlement stelt het nut van de dienstencheques in vraag. Dat heb ik alleszins nog nooit gehoord in de plenaire vergadering of in de commissie. Het is een schitterende maatregel om de combinatie gezin-arbeid draaglijker te maken, heeft het zwartwerk bij het poetsen

grotendeels uitgeroeid en is ook voor de werknemer niet oninteressant. Het is heel flexibel qua uren. De verloning, hoewel niet enorm, ligt in dezelfde grootteorde als lonen in de retail bijvoorbeeld. Voor kansengroepen met een precair profiel op de arbeidsmarkt is de dienstenchequesector een sector waar ze meer dan gemiddeld terecht kunnen, blijkt uit de studies van IDEA Consult. En dat geldt niet enkel voor de bedrijven waarover we het vandaag hebben, de categorie 6 zoals de minister zegt, die SINE cumuleren met de gewone regeling voor dienstencheques.

De vraag of die sector kan blijven bestaan, is vandaag toch totaal niet aan de orde in dit debat. We hebben het over een paar duizend bedrijven, als we de cijfers van de minister horen, die werken zonder die extra subsidies. De rentabiliteit is inderdaad niet hoog, dat gaat u mij niet horen zeggen. Maar ze kunnen overleven. En er zijn 29 bedrijven die extra subsidies krijgen. De vraag is misschien eerder of er geen sprake is van discriminatie tussen bedrijven die het met doen en die die het zonder moeten doen.

**De voorzitter:** De heer Beenders heeft het woord.

**De heer Rob Beenders (sp.a):** Ik wil inpikken op verslagen van de plenaire vergadering en van de commissie. Daar is duidelijk gesteld dat er geen overgangsmaatregelen zouden komen. Ik citeer u, minister: "Ik heb al tot vervelens toe herhaald dat de SINE-contracten duidelijk vier jaar lopen. Wie een contract afsluit of een subsidiëring ontvangt, weet dat dit na vier jaar afloopt. Ik stel me de vraag waarom nu om overgangsmaatregelen wordt gevraagd. Als een bedrijf weet dat die contracten voor een periode van vier jaar lopen, vind ik dit een overbodige vraag." Dat is de reden dat we vandaag in een debat zitten. Mensen weten vandaag niet wat er gebeurt tot de hervorming wordt doorgevoerd. Het is de enige reden dat er onduidelijkheid is in de sector.

Nu hoor ik van u, minister, dat het geen enkel probleem is als de erkenning afloopt, want alles blijft gewoon voortlopen tot de hervorming klaar is. Waarom hebt u dat dan niet toegelicht in de commissie? Waarom hebben we dat antwoord niet gekregen in de plenaire vergadering? Nog veel belangrijker: waarom heeft de Commissie Sociale Economie van de SERV, een officieel orgaan, een ander antwoord gekregen dan wat vandaag in het debat wordt gegeven? Ik ben heel blij dat sp.a dit debat heeft gevraagd, want het heeft nu al duidelijkheid gebracht. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

**De voorzitter:** Mevrouw Claes heeft het woord.

**Mevrouw Sonja Claes (CD&V):** Minister, ik wil me tot u richten om duidelijkheid te krijgen over wat er juist gebeurt met de bedrijven waarvan de erkenning afloopt. Daarover gaat het. Er is een bedrijf waarvan de erkenning al is afgelopen, de medewerkers zijn in opzeg geplaatst. Ze hadden een erkenning voor vier jaar. Nu zegt u dat de erkenning gewoon blijft doorlopen. Minister, dat klopt niet. Hun erkenning is afgelopen. Ze vragen aan u een nieuwe erkenning. Dat moet u geven aan de bedrijven: een nieuwe erkenning tot er, inderdaad zoals u zegt, een nieuwe regeling is. Dat hebben we vorige week hier in de plenaire vergadering gevraagd. Toen hebt u geantwoord dat het niet ging. Als u vandaag zegt dat het wel gaat, zijn we daar heel blij om. Dat is uiteindelijk wat we vorige week hebben gevraagd.

U geeft ook aan dat er een bedrijf is waarvan de erkenning eind dit jaar afloopt. Minister, als zij geen verlenging krijgen, moeten zij hun personeel nu in opzeg plaatsen. Want die opzeg is geen maand, maar een halfjaar en vaak nog langer. Daarom vroegen wij vorige week duidelijkheid. Als we die duidelijkheid vandaag krijgen, is voor mij de discussie ook afgelopen. *(Applaus bij CD&V en sp.a)*

**De voorzitter:** De heer Annouri heeft het woord.

**De heer Imade Annouri (Groen):** Collega's, dank u voor het applaus. Minister, ik richt mij ook tot u. Ik onderstreep het pleidooi van mijn collega's voor meer duidelijkheid. Minister, in de commissievergadering van 7 mei 2015 zei u: "Het verbod op cumulatie van SINE-maatregelen en dienstencheques wordt op dit ogenblik toegepast voor dienstenchequebedrijven die een verlenging of een nieuwe erkenning aanvragen."

U zegt dat die erkenning blijft voortduren. U zegt dat die bedrijven zich geen zorgen hoeven te maken. De hele heisa die er was, de sector die moord en brand schreeuwde: dat was omdat ze in uw woorden lazen dat ze geen erkenning meer zouden krijgen, dat er geen verlenging zou zijn en dat zij inderdaad hun personeel op straat zouden moeten zetten. Nu brengt u hier een andere boodschap. Het is goed voor iedereen en zeker, zoals u daarnet al zei, voor het vervolg van dit actualiteitsdebat, dat u duidelijkheid schept. Hoe zit het met die bedrijven die nu tussen hamer en aambeeld zitten? Wat gaat u daarmee doen? Blijft die erkenning lopen, ja of neen?

**Minister Liesbeth Homans:** Ik heb hier, voor alle duidelijkheid, een lijstje bij van de 29 bedrijven, met de datum waarop hun erkenning afloopt. Mijnheer Beenders, zal ik een overgangsmaatregel nemen? Neen, ik heb heel duidelijk gezegd wat ik wel wil: dat de erkenning blijft doorlopen tot aan de hervorming. Dat is een heel ander debat. Ik heb dat nooit ontkend. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

**De voorzitter:** Mijnheer Sintobin, laat de minister toch alstublieft uitspreken. Dat is zeer storend. Laat de minister uitleg geven.

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** U bedoelt lesgeven.

**Minister Liesbeth Homans:** Mijnheer Sintobin, als u vindt dat ik lesgeef, dan moet ik gewoon niet meer antwoorden op uw vragen.

Het zijn geen overgangsmaatregelen. Mevrouw Claes, hebt u weet van één dossier dat ik heb ondertekend waarbij de erkenning niet verlengd is? Ja of neen?

**Mevrouw Sonja Claes (CD&V):** Neen. Maar, minister, zij vragen op dit ogenblik een verlenging. Zij hebben personeel in opzeg geplaatst. U hebt ook nog niet moeten handelen omdat het probleem zich nog niet stelde. Ik heb vorige week een actuele vraag gesteld. Toen was er niets actueels aan. Wel, het is heel actueel. Hun erkenning is afgelopen. Zij hebben een nieuwe erkenning gevraagd en u moet daarin handelen. U kunt niet zeggen dat u niets gaat doen en dat het dan wel automatisch zal verlengen. Zo werkt het niet. U hebt inderdaad nog niets afgewezen, maar u hebt ook nog niets toegezegd.

**Minister Liesbeth Homans:** Voorzitter, ik was nog niet klaar. Maar als mevrouw Claes zegt dat ik de erkenning in twee dossiers niet heb verlengd, dan moet ik dat formeel tegenspreken. Ik daag iedereen hier uit om één dossier te vinden dat ik heb ondertekend waardoor de erkenning niet is kunnen doorgaan. Ik daag u uit, u zult er niet één vinden.

Mijnheer Beenders, ik heb daarnet al gezegd dat er geen overgangsmaatregelen zijn. De Europese regelgeving laat ons dat niet toe. Ik wil daar subiet nog wel eens heel duidelijk en heel uitgebreid op ingaan. Ik heb het daarnet al een klein beetje gedaan. Ik denk dat we alles moeten laten lopen tot aan de hervorming. Dan moeten wij maatregelen nemen. Die maatregelen kunnen uit allerlei zaken bestaan.

Wat is het grote probleem met Europa? Zij zeggen dat er een probleem is zodra je consumentensteun combineert met staatssteun en het bedraagt meer dan 50 procent van de loonkost van de doelgroepmedewerker. De hervorming zou er dus

kunnen in bestaan dat je onder die 50 procent van de loonkost daalt, zodat je niet meer zit met het ons door de Europa regelgeving opgelegde cumulverbod.

Mijnheer Beenders, ik ben altijd, net zoals u voor alle duidelijkheid, en dat is oprecht gemeend want u bent een van de actiefste leden in de commissie Sociale Economie, en dat is een compliment, mijnheer Beenders, dat is echt gemeend, mijnheer Beenders... *(Opmerkingen)*

Ik heb ook het verslag bij me. U weet dat ik altijd voorbereid ben op uw vragen. U hebt correct geciteerd uit het verslag. Alles wat daar gezegd is, is inderdaad ook gezegd en staat er zwart op wit in. Het is ook niet in tegenstrijd met wat ik vandaag zeg, lijkt mij. Maar u hebt in de commissie van 7 mei ook gezegd, mijnheer Beenders, ter afronding na mijn antwoord op uw vraag: "We zullen over het antwoord dan ook zeer duidelijk communiceren, zodat de rust in de sector weerkeert." U was het dus eigenlijk eens met mijn antwoord, in die zin dat er inderdaad geen bezorgdheden moesten zijn voor de sector. Ik stel vandaag echter vast dat bepaalde partijen – en dan heb ik het niet alleen over uw partij, mijnheer Beenders – het toch nog nodig vinden om aan paniekzaaijerij te doen, op de kap van die mensen die het al heel moeilijk hebben op onze arbeidsmarkt, door te zeggen dat er zesduizend jobs verloren zullen gaan en zo meer.

Mevrouw Claes, ik heb geen enkel dossier getekend waardoor de erkenning vervallen is. Ik zal ook geen enkel dossier tekenen dat zich nu zou aandienen, gelet op het feit dat er inderdaad een aantal erkenningen aflopen. Ik zal het laten doorlopen tot aan de hervorming. Dat is, denk ik, een goede zaak om geen ongerustheid in de sector te creëren.

Ik heb hier al tot vervelens toe, ook in de commissie, gezegd dat geen enkele doelgroepmedewerker zijn job zal verliezen. Mijnheer Annouri, u bent ook meer dan geregeld aanwezig in de commissie Sociale Economie, maar u komt hier nu allerlei bekommernissen uiten. U mag dat doen, voor alle duidelijkheid, maar drie weken geleden hebben we in de commissie Sociale Economie de begrotingscontrole besproken. Die 57,4 miljoen euro, bestemd voor SINE, die we hebben overgekregen vanuit het federale niveau, stonden bij de begrotingsopmaak op een welbepaalde allocatie, en bij de begrotingscontrole stonden die daar nog altijd, zonder één eurocent minder. U hebt zich toen onthouden bij de stemming over de begrotingscontrole. Ik heb u toen ook gefeliciteerd voor uw zeer constructieve houding.

Ik zeg niet dat u dat hebt gezegd, mijnheer Annouri, maar het is wel de algemene teneur van dit debat, dat Homans gaat besparen op de allermindersten in onze maatschappij – quod non – en dat Homans geen maatregelen neemt om tot een hervorming te komen, zodat er geen enkele job bij die zwakste medewerkers verloren gaat. Dan stel ik mij toch wel de vraag waarom u zich dan onthouden hebt en niet tegen gestemd hebt. Als u echt de indicatie had dat ik daar één eurocent op had bespaard, dan had u zich bij de stemming niet onthouden.

**De voorzitter:** De heer Crombez heeft het woord.

**De heer John Crombez (sp.a):** Voorzitter, de minister heeft tot twee keer toe aangeboden om die informatie uit te delen aan het parlement. Ik zou daar zeer graag op ingaan, als het mogelijk is, om die informatie te krijgen.

Het is een veel interessanter debat aan het worden dan ik had durven vermoeden. Daarom wil ik de eerste vraag eens even op scherp stellen. Minister, u hebt al een paar keer gezegd dat u geen enkel dossier getekend hebt waardoor de erkenning vervalt. Dat is zeer juist, maar niemand in het parlement heeft daarnaar gevraagd. Dat is een antwoord op een vraag die niet gesteld is.

Het punt van de heer Beenders en mevrouw Claes is anders: wat gebeurt er als een erkenning ophoudt te bestaan? U hebt net verklaard dat de eerste afloopt in december. Ik zeg dat de eerste nu al afloopt, in juli. Het debat gaat er dus over wat u doet als een erkenning vervalt, waardoor, zoals mevrouw Claes stelt, die ondernemers mensen in vooropzeg moeten zetten. Dat is wat vandaag gebeurt. Dat is nu, dat is reëel. Ik wil dus graag horen wat het antwoord op die vraag is. Want we kunnen op veel zaken terugkomen, en het is allemaal interessant, maar dit is de eerste kernvraag: wat doet u als die ondernemingen die mensen nu al in vooropzeg zetten?

**Minister Liesbeth Homans:** Mijnheer Crombez, ik dacht dat ik daar daarnet al duidelijk over geweest was. Die erkenningen worden gewoon verlengd tot de hervorming gestalte heeft gekregen. En dat kan nog een tijdje op zich laten wachten. Die erkenningen lopen dus gewoon voort.

**De heer Rob Beenders (sp.a):** Ik wil het nog even hebben over de overgangsmaatregel. Wat u nu vertelt, is een overgangsmaatregel. Het is een verduidelijking van een probleem waardoor de ongerustheid in de sector is ontstaan. Het is niet de oppositie die voor paniek heeft gezorgd, maar de Commissie Sociale Economie van de SERV die de druppel was voor de sector en waarbij uw kabinet heel duidelijk heeft gezegd dat er geen oplossing was wanneer de erkenningen zouden aflopen voordat de hervorming was doorgevoerd. Dat is uitdrukkelijk gezegd. Dat is de reden waarom de sector heeft gereageerd en waarom er ongerustheid is ontstaan. Dan is het onze taak om het voor die mensen op te nemen en duidelijkheid te vragen aan de minister.

**De heer Imade Annouri (Groen):** Minister, als u een allergie hebt voor het woord 'overgangsmaatregel', dan wil ik het gerust een andere naam geven. Als u nu zegt dat u ervoor zult zorgen dat de middelen blijven gaan naar bedrijven die rekenen op de SINE-contracten totdat de hervorming er is, dan juich ik dat toe. Dan moet u wel duidelijk zeggen dat elk bedrijf dat rekent op de SINE-contracten, steun zal blijven ontvangen totdat de hervorming er is.

U zegt dat we ons hebben onthouden tijdens de stemming en vraagt waarom we dat hebben gedaan als we dachten dat u zou besparen. Ik heb het woord 'besparen' niet uitgesproken. Laten we het debat zuiver voeren.

**Minister Liesbeth Homans:** Ik dacht dat ik al heel duidelijk had gezegd wat er zou gebeuren met bedrijven wier erkenning afloopt: gewoon laten doorlopen tot de hervorming er is. Ik heb een concreet bedrijf uit de regio van de heer Crombez waarvan de erkenning is afgelopen op 7 april 2015. Heb ik die erkenning stopgezet? Neen, die loopt gewoon door tot aan de hervorming. Er zal geen enkele doelgroepmedewerker zijn job verliezen.

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Ik ben blij dat dit debat, ondanks uw opmerkingen over de opportuniteit ervan, er is. Ik stel vast dat alle collega's, niet alleen bij de oppositie maar ook bij de meerderheid, bedenkingen hadden na het debat in de commissie en zeker na het debat in de plenaire vergadering van veertien dagen geleden. We kunnen er allemaal de verslagen op nalezen en vaststellen dat u vandaag iets anders hebt verteld, ten goede, dan toen. Toen hebt u – en daarin heeft de heer Beenders gelijk – niet gesteld dat de vergunningen die aflopende waren, zouden doorlopen tot aan de hervorming. Dat is een nieuw feit. Misschien is dat onder druk van een en ander, maar ik ben er blij om.

Ik sta hier niet om paniek te zaaien, minister. U zegt altijd dat we paniek zaaien op de kap van de zwaksten. Ik sta hier omdat ik begrip heb voor de ongerustheid in de sector. Ik wil vragen dat u die opmerkingen de volgende keer achterwege laat. Ik begrijp dat u nu en dan eens de socialisten wilt jennen, maar steeds

zeggen dat we paniek zaaien op de kap van de zwaksten... Als ik in de verslagen zou nakijken hoe vaak u dat hebt verteld, dan wordt het stilaan afgezaagd. Als parlementsleden hebben we het recht om vragen te stellen. Ik ben misschien geen lid van de commissie, maar ik heb het recht om vragen te stellen en opmerkingen te maken.

**Minister Liesbeth Homans:** Ik heb het voorbeeld al aangehaald, dus excuses voor de herhaling: op 7 april 2015 is de erkenning van een bedrijf in de zesde categorie afgelopen en heb ik niet ingegrepen. Ik heb de erkenning niet ongedaan gemaakt. Als u hier nu op dit spreekgestoelte komt beweren dat ik sinds een paar dagen mijn kar heb gekeerd, dan vergist u zich, want 7 april is niet sinds een paar weken. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

**De voorzitter:** Neen, we sluiten af. U hebt kans genoeg gekregen. Ik heb u bijkomende tijd gegeven.

Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

**Mevrouw Sabine Vermeulen (N-VA):** Voorzitter, minister, geachte leden, ik ga beginnen met hetzelfde getal als de heer Sintobin, namelijk 57,4 miljoen euro. Dat is het budget dat wordt overgeheveld met de regionalisering van de SINE-maatregelen. Dat is het volledige budget dat bestemd is voor het beleid met betrekking tot de sociale inschakelingseconomie. Is dat een besparing? Neen. Zetten we de kwetsbaarsten in de kou? Neen. Is dat een afschaffing, mijnheer Sintobin? *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Ik denk het niet. Neen, dat is geen afschaffing. U hebt dat gezegd. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Ik citeer: "Op dat budget werd geen eurocent bespaard en minister Homans garandeert dat die middelen blijvend ingezet zullen worden voor (...) arbeidsplaatsen voor doelgroepwerknemers." Ik vertel toch niks nieuws als ik u mededeel dat onze sociale economie maximaal wil inzetten op het tewerkstellen van mensen met beperkte arbeidskansen, en die waar mogelijk en zo veel mogelijk wil laten doorstromen naar de reguliere arbeidsmarkt. Sinds 2008 neemt de Vlaamse Regering het standpunt in dat cumul tussen dienstencheques en SINE niet mogelijk is. De gewezen bevoegde ministers Van Brempt en Van den Bossche hebben in de vorige coalities dat advies ook altijd ondersteund. Dat werd ondertussen ook bevestigd in de commissie Sociale Economie door collega Beenders, waarvoor dank. We moeten absoluut voor rechtszekerheid gaan, en ervoor zorgen dat de inschakelingsbedrijven de toegekende steun niet moeten terugbetalen wegens overcompensatie. Dat zou immers nefaste gevolgen kunnen hebben voor die bedrijven. De verdere ondersteuning van die bedrijven moet een prioriteit blijven.

Die beleidskeuze contrasteert met de berichtgeving. Als we de heftige recente mediaberichten lezen over drieduizend tot zesduizend jobs van poets- en huishoudhulp die op de helling zouden staan, zodat werknemers massaal hun baan zouden verliezen, tja, dan doet men aan paniekzaaiërij. Daarbij jaagt men vooral hen die het al moeilijk hebben op de arbeidsmarkt, angst aan, en niemand houdt van angst. Die berichtgeving laat mij en naar ik aanneem ieder van ons niet koud, want in de sector van de sociale inschakelingseconomie werken er heel wat kwetsbare werknemers, waaronder langdurig werklozen en laaggeschoolden. Ik vind het zeer belangrijk dat de middelen binnen Sociale Economie altijd worden aangewend voor datgene waarvoor ze bestemd zijn, en dat dit ook op een efficiënte manier gebeurt. De middelen moeten worden ingezet voor de extra begeleidingsnood en de opvang van productiviteitsverlies. Alleen op die manier kunnen zo veel mogelijk doelgroepmedewerkers hiervan genieten. De Vlaamse Regering verbindt zich ertoe meer te investeren in de toekomst van de doelgroepmedewerkers, waarbij de focus ligt op de competentieversterking van

de werknemers, en waarbij ook diegenen die niet kunnen doorstromen, hun talenten kunnen ontwikkelen.

Wij willen niemand in de kou laten staan. Ik onderschrijf het belangrijke aspect dat de continuïteit op het werkveld gegarandeerd blijft, en dat alles blijft doorlopen zoals het nu is tot aan de definitieve uitwerking van de hervorming. Ik herhaal het nogmaals voor wie het daarnet niet heeft verstaan: alles blijft doorlopen tot aan de definitieve uitwerking van het hervormingssysteem. Die vraag moet hier dus niet opnieuw worden gesteld.

**De heer John Crombez (sp.a):** Voorzitter, soms is het nodig om hier eens een vraag opnieuw te stellen. Mevrouw Vermeulen, ik heb naar u geluisterd. Het is allemaal zeer goed geschreven. Beleidsmatig bevat dit dingen die zeer lovenswaardig zijn. Ik heb echter het woord gevraagd omdat u hebt gezegd dat de continuïteit gegarandeerd is. De reden waarom we hier deze discussie voeren, is omdat de vraag rijst of dat wel waar is. Ik vraag u dus heel duidelijk te antwoorden op de volgende vraag: als de continuïteit gegarandeerd is, zijn er dan mensen die hun vooropzeg moeten krijgen, ja of neen? Gezien het feit dat er mensen zijn die hun vooropzeg hebben gekregen, hoe kunt u hier dan komen zeggen dat de continuïteit gegarandeerd is? Het antwoord tot nu toe was immers dat men geen erkenning heeft ingetrokken. Dat zou immers betekenen dat men een handtekening zet om een erkenning niet te geven. De sector is zo ongerust omdat de continuïteit die u zegt te willen garanderen, er niet is.

Ik herhaal mijn vraag, voor de duidelijkheid: als die continuïteit er zou zijn, zoals u beweert, hoe komt het dan dat mensen in vooropzeg moeten worden geplaatst?

**Mevrouw Sabine Vermeulen (N-VA):** Mijnheer Crombez, wie heeft die mensen in opzeg geplaatst? Die werkgevers. Maar als de minister nu zegt dat alles blijft doorlopen zoals het is, waarom hebben zij die mensen dan in opzeg geplaatst? (*Opmerkingen bij sp.a*)

Gebruiken zij hun middelen dan wel voor de doelgroepmedewerkers? Hebben zij geen andere problemen soms? Die vraag zouden we ook kunnen stellen. Ik heb daarnet aangehaald dat ik het zeer belangrijk vind dat de middelen aangewend worden waarvoor ze bestemd zijn, en op een efficiënte manier.

**De heer John Crombez (sp.a):** Dit is geen persoonlijk feit, dit is een ernstig feit, dit is een beschuldiging aan de werkgevers.

**Minister Liesbeth Homans:** Ik kan me natuurlijk vergissen, mijnheer Crombez en andere aanwezigen, maar ik heb geen weet van medewerkers die in vooropzeg zijn geplaatst. Als u daar wel weet van hebt, dan moet u dat vooral aan mij laten weten. Ik heb u gezegd dat ik geen enkele erkenning niet verlengd heb voor de hervorming.

Mijnheer Crombez, u vroeg hoe ik de continuïteit zal kunnen garanderen. Ik heb u heel duidelijk het voorbeeld gegeven. Wat is het probleem met Europa? Dienstencheques zijn consumentensteun, SINE is staatssteun vanwege de selectiviteit die Vlaanderen toepast, in tegenstelling tot Wallonië, waar het een algemene maatregel is die toegankelijk is voor gelijk welk bedrijf. Ik denk dat dat duidelijk is: dat is staatssteun. Wat is het probleem met Europa? Daar zegt men dat als de looncomponent van de doelgroepmedewerker boven de 50 procent wordt gesubsidieerd, je in de problemen zit en je inderdaad het risico loopt dat je retroactief al die SINE-middelen die in het verleden zijn toegekend, moet gaan terugvorderen. Ik wil dat absoluut niet op mijn geweten hebben.

Een mogelijke component van de hervorming zou kunnen zijn dat we ervoor zorgen dat we zakken onder die 50 procent looncomponent en bijvoorbeeld een



aantal SINE-middelen heroriënteren naar de begeleiding van de doelgroep-medewerkers en andere middelen heroriënteren naar de betaling van de doelgroepmedewerkers zelf, zodat er geen enkele job in de sociale economie, en zeker niet wat de SINE-maatregel betreft, verloren gaat, en we tegelijkertijd conform de Europese regelgeving zijn.

**De heer John Crombez (sp.a):** Ik zei daarnet dat wat mevrouw Vermeulen net zei, een beschuldiging is aan de werkgevers. Dat is redelijk ernstig. Als u zegt dat ze de middelen verkeerd hebben aangewend, dan gaat het over overheids-middelen die ze niet rechtmatig zouden hebben aangewend. Wat de sectoren deze week hebben gezegd, waarom ze aan de alarmbel hebben getrokken, is niet omdat ze de middelen verkeerd hebben aangewend of omdat ze iets verkeerd hebben ingeschat of wat dan ook, de reden dat ze aan de alarmbel hebben getrokken is dat ze een probleem hebben, en dat zijn ze heel duidelijk aan de minister komen uitleggen. Bedrijf per bedrijf zullen ze hun mensen niet kunnen blijven betalen en zullen ze hen in vooropzeg moeten zetten. Dat is bedrijfsvoering. Ik vraag aan u dat u ofwel uw beschuldigingen intrekt ofwel dat u ze hard maakt, want het gaat over misbruik van overheidsmiddelen.

**Mevrouw Sabine Vermeulen (N-VA):** Ik heb niet letterlijk gezegd dat de werkgevers hun SINE-middelen niet efficiënt gebruiken, maar wij moeten erover waken dat die middelen efficiënt en effectief voor die toepassingen worden gebruikt. Dat is zeer belangrijk.

**Mevrouw Sonja Claes (CD&V):** Mevrouw Vermeulen, de discussie is begonnen begin dit jaar. In februari al zijn er discussies begonnen tussen medewerkers van het kabinet en de sector over het feit dat de verlengingen die afliepen, niet zouden worden verlengd. Daaruit heeft men zijn conclusies getrokken. Daarom is de koepel van de sector in overleg gegaan met het kabinet. Telkens heeft men het antwoord gekregen: een verlenging van die vier jaar kan niet. De minister heeft dat hier veertien dagen geleden herhaald: een verlenging van die vier jaar kan niet, want men wist dat men maar vier jaar een verlenging had.

Wie is er in opzeg geplaatst? Dat zijn de medewerkers van ArbeidsKansen door Sociale Integratie (AKSI) in Wellen omdat hun verlenging afliep. Als verantwoordelijke van zo'n organisatie moet je je plicht doen. Want je bent verantwoordelijk, niet alleen voor de SINE-medewerkers, maar voor een hele organisatie. Als je weet dat je subsidies aflopen, dan is het je verantwoordelijkheid om mensen in opzeg te plaatsen omdat je ervan overtuigd bent dat wat het kabinet je een half jaar lang heeft gezegd, klopt. Vandaag merken we dat het anders is. Ik ga ervan uit dat de minister dit ook zal hardmaken en dat die verlengingen zullen worden vernieuwd, zodat organisaties zoals AKSI of IN-Z hun medewerkers zouden kunnen houden. *(Applaus bij CD&V en sp.a)*

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Ik wil even terugkomen op de opmerkingen van de heer Crombez aan mevrouw Vermeulen. U herhaalt het riedeltje van de minister dat we op de kap van de allerzwaksten aan paniekzaaijerij doen. Ik weet niet of dat aan ons adres is, of aan de sector zelf. Als dat aan de sector is, dan is bijzonder grof.

We gaan hier nogal licht over uw beschuldigingen dat werkgevers de SINE-middelen of subsidies niet correct zouden aanwenden. U kunt er het verslag op nalezen. Bevestigt u dat? Kunt u dat hardmaken? Zegt u dat we dit moeten onderzoeken? Of stelde u dat zomaar out of the blue?

**Mevrouw Martine Taelman (Open Vld):** Het is vandaag International Repeat Day, u zult het me dus niet kwalijk nemen dat ik herhaal dat de sector, zelfs degenen die geen SINE met de steun voor dienstencheques cumuleren, meer dan gemiddeld kansengroepen tewerkstelt. Laaggeschoolden, anderstaligen, de cijfers

zijn er en zijn duidelijk. De vraag waarom men die mensen in vooropzeg plaatst, is me eerlijk gezegd ook niet heel duidelijk. Misschien moeten we praktisch worden en het heel concreet hebben over de sector: die mensen worden per uur betaald door klanten thuis. Ik heb geen kennis van mensen die een poetshulp tewerkstellen en die minder dan een uur per uur betalen.

Waar komt de rentabiliteit uit de sector vandaan? Die komt uit de schaalgrootte. Die is heel klein, maar hoe meer medewerkers men heeft, hoe meer middelen men kan overhouden om die omkadering te doen. Het in vooropzeg plaatsen van mensen die per uur presteren, is een heel domme maatregel. Ik snap eerlijk gezegd niet – als men economisch redeneert – waarom men die vooropzeg doet.

**Minister Liesbeth Homans:** Mevrouw Taelman, ik ben het nogal eens met u. U zegt wat mijn gedachten waren. Ik begrijp het ook niet.

Mevrouw Claes, u zegt dat ik perfect op de hoogte ben van wat er op mijn kabinet allemaal is gezegd. Ik ben ook perfect op de hoogte van wat er op mijn kabinet en door mijn medewerkers is gezegd. De boodschap die wij aan de sector hebben gegeven, is dat de erkenning blijft doorlopen tot de hervorming gestalte heeft gekregen. Ik hoop dat we het er allemaal over eens zijn dat dat de boodschap is. Zolang de hervorming niet is afgerond, zal elke erkenning, ook al loopt die af zoals van AKSI in Wellen op 15 juli 2015... Waarom zij hun doelgroepmedewerkers in opzeg hebben geplaatst, is me een totaal raadsel. Dat is niet nodig omdat de erkenning zal blijven doorlopen tot aan de hervorming.

Ik wil tot vervelens toe herhalen dat ik geen enkele tewerkstelling van een sociaal zwakkere, een doelgroepmedewerker, met SINE-middelen verloren zal laten gaan. Anders had ik de 57,4 miljoen euro bij de begrotingscontrole op een andere allocatie gezet. Als we die eerlijkheid een klein beetje zouden kunnen hanteren in dit debat, dan zijn we het erover eens dat we het debat inderdaad niet op de kap van de allerzwaksten moeten voeren, mijnheer Sintobin. U vindt het misschien grappig en leuk om hier de komen debatteren, wel, ik ook. Ik zit hier elke week. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Ik ben nog niet klaar.

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Ik vind het absoluut niet grappig. Ik zit hier als parlements lid. Ik heb het recht om vragen te stellen.

**De voorzitter:** U krijgt het woord als u het vraagt, mijnheer Sintobin. U weet dat. Ongevraagd krijgt u het woord niet. Dan sluiten we de microfoon af. Dat gegrom begint mij op de zenuwen te werken.

Minister Homans heeft het woord.

**Minister Liesbeth Homans:** Mijnheer Sintobin, u hebt mij misschien niet zo goed begrepen. U zit hier inderdaad elke week. Ik ook. Dat is mijn taak, ik vind dat de normaalste zaak van de wereld. U mag mij elke week vragen stellen. U doet dat ook heel consequent. Geen enkel probleem. Maar wat ik heel jammer vind, is dat er ondertussen al twee dagen zesduizend mensen wakker hebben gelegen. Welke mensen zijn dat? Mensen met een beperking, mensen met een mentale of fysieke handicap. En jullie vinden het de normaalste zaak van de wereld om op kap van die mensen paniek te zaaien om jullie politiek gelijk te halen? *(Rumoer. Opmerkingen. Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Ik haal een laatste punt aan. De heer Crombez en ook de heer Sintobin hebben gereageerd op wat mevrouw Vermeulen zei, namelijk dat bepaalde bedrijven de middelen niet aanwenden zoals zou moeten. Ik kan u zeggen dat er twee bedrijven zijn die een erkenning hebben en 0,0 doelgroepmedewerkers tewerkstellen. Maar

wat brengt zo'n erkenning met zich mee, mijnheer Crombez? Die bedrijven hebben een verlaagd btw-tarief van 6 procent en ook een uitstel van betaling van vennootschapsbelasting. Dat is wat mevrouw Vermeulen bedoelt. Als u dat wilt blijven verdedigen, mij niet gelaten. Maar ik vind dat niet correct. (*Applaus bij de N-VA*)

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Minister, ik wil toch nog eens reageren op uw riedeltje dat we aan paniekzaaiërij doen op kap van de allerzwaksten. Het wordt werkelijk vervelend. Mocht u veertien dagen geleden in de plenaire vergadering of een maand geleden in de commissie dezelfde communicatie hebben gedaan zoals u vandaag doet, zou er misschien geen paniek zijn in de sector. Niet wij zijn verantwoordelijk voor de paniek in de sector, maar u! U bent verantwoordelijk, omdat uw communicatie niet correct was.

**Mevrouw Sabine Vermeulen (N-VA):** Wij zullen geen mensen in de kou laten staan, want we zullen werken op basis van doordacht beleid en met goed onderbouwde cijfers correcte beslissingen nemen. Want meten is weten. Daarom zal de hervorming pas van start kunnen gaan na de impactanalyse die moet worden gemaakt op basis van een koppeling van de databanken van de RSZ, de RVA, de Federale Overheidsdienst (FOD) Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (WASO), de Programmatorische Overheidsdienst (POD) Maatschappelijke integratie en de Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels (DIBISS). Dan pas kan men precies in beeld brengen hoeveel werkgevers en werknemers door deze ingreep zullen worden gevat. Ik roep dan ook de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid op hier zeer snel werk van te maken zodat de minister van start kan gaan met de hervorming.

En nogmaals: aan paniekzaaiërij hebben we niets. Er is duidelijk gesteld dat alles blijft doorlopen tot aan de definitieve uitwerking van de hervorming. Er is wel nood aan duidelijkheid over de impact en de ongewenste effecten die we op de Vlaamse arbeidsmarkt kunnen en moeten voorkomen. De middelen moeten worden aangewend waarvoor ze bestemd zijn.

Ik heb er dan ook volledig vertrouwen in dat deze hervorming in goede banen zal worden geleid en dat de minister op korte termijn de nieuwe toekomstscenario's zal voorleggen aan de Vlaamse Regering. (*Applaus bij N-VA*)

**De heer Imade Annouri (Groen):** Mevrouw Vermeulen, ik heb nog één vraag. U zegt: paniekzaaiërij, daar hebben we niets aan. Ik volg u daarin volledig. Maar ik heb een vraag voor u. De sector zelf maakt zich zorgen. De commissie Sociale Economie van de SERV stuurde een mail rond met de vraag om die SINE-contracten niet stop te zetten, omdat ze afgaan op informatie die ze van het kabinet van de minister hebben gekregen. De commissie Sociale Economie van de SERV maakt zich dus zorgen. Wij, oppositiepartij, maken ons zorgen. Maar ook meerderheidspartijen maken zich zorgen over de vaagheid van de communicatie van de minister. Wie doet er dan aan paniekzaaiërij? Bij wie ligt de verantwoordelijkheid dan? (*Applaus bij sp.a en Groen*)

**Mevrouw Sabine Vermeulen (N-VA):** Mijnheer Annouri, als ik dergelijke berichten lees in de krant, laat dat me ook niet koud. Als ik lees dat drie- tot zesduizend mensen naar de werkloosheid zouden worden toegeleid, dan sta ik daar ook bij stil. In de commissie hebben wij daar zeer dikwijls bij stilgestaan, maar nu heeft de minister duidelijk gesteld dat de maatregelen blijven gelden tot aan de definitieve uitwerking van de hervorming.

**De voorzitter:** De heer Beenders heeft het woord.

**De heer Rob Beenders (sp.a):** Minister, gelet op de pittigheid van dit debat was onze vraag terecht om een actualiteitsdebat te vragen over deze problematiek. Ik ben er zeker van dat hier collega's in de zaal zitten die net als ik telefoontjes hebben

gekregen van Mieke, Els of Regine, die effectief wel zijn geïnformeerd dat ze in vooropzeg zullen worden geplaatst. Het klopt wat mevrouw Claes zegt: de ongerustheid is groot in de sector. En wanneer die mensen morgen effectief hun job verliezen, dan heeft deze regering al heel goed haar best gedaan om niet meer te voorzien in een vangnet voor die mensen, want het aantal maatregelen dat deze regering al heeft genomen om deze doelgroep niet verder te helpen bij het zoeken naar een job, zou me verder leiden dan 5 minuten debattijd. En daar gaat het ook niet om. Het gaat erom de ongerustheid die de afgelopen dagen systematisch is toegevoegd, weg te nemen. Het enige doel van sp.a in dit debat is antwoorden krijgen.

Vandaag hebben we – en de collega's van de commissie Sociale Economie kunnen dat bevestigen – zaken gehoord die we nooit eerder hebben gehoord in de commissie. Het feit dat een erkenning die afloopt, geen probleem betekent voor uitbetalingen, heb ik nooit eerder gehoord. En om eerlijk te zijn, ik wil ook niet in de val trappen en u nu bedanken voor de antwoorden die we nodig hadden waarbij de sector opnieuw tevreden is en het debat kan worden gesloten. Ik heb daar eigenlijk nog wel wat vragen bij. Als u nu zegt dat die erkenningen van bedrijven mogen aflopen en dat het geen enkel probleem geeft om financiële ondersteuning te krijgen, dan vraag ik me af hoe u dat zult doen. Welke rechtsgrond hebt u om een onderneming zonder erkenning te laten uitbetalen? Hebt u overleg gehad met de Inspectie van Financiën om dat geld gewoon te storten? Mag dat? U zit hier te zwaaien met papieren van Europa waaruit blijkt dat die combinatie niet mag, maar geef ons dan ook het document waarin staat dat een erkenning die afloopt, geen enkel probleem is om de financiële middelen aan de firma te geven. Als u ons dat document bezorgt, kunnen we het debat effectief sluiten. Zoals die beslissing echter niet officieel is genomen, zullen wij blijven vragen om oplossingen. En ja, wij noemen dat overgangsmaatregelen omdat ze dat ook zijn. Diegenen die niet weten wat het gevolg is van het aflopen van een erkenning die wettelijk omschreven staat, moeten hun mensen in vooropzeg plaatsen. Dat betekent goed ondernemerschap.

**Minister Liesbeth Homans:** Mijnheer Beenders, u kent de sector heel goed en ik weet dat u oprecht bezorgd bent over het lot van de mensen, net zoals ik en andere aanwezigen hier.

Wat mij tegen de borst stuit, is het artikel dat maandag in Het Belang van Limburg verscheen en waarin stond dat 6000 mensen worden bedreigd in hun job. U hebt de juiste cijfers nog opgevraagd via schriftelijke vragen. De combinatie van dienstencheques en SINE gaat over 2978 mensen. Er is enkel een probleem voor de zesde categorie, dus voor 228 mensen.

**De heer Rob Beenders (sp.a):** Ik heb u andere vragen gesteld.

**Minister Liesbeth Homans:** Als een krant de verantwoordelijkheid neemt om een bericht te publiceren waaruit blijkt dat 6000 mensen, zwakke mensen die het al heel moeilijk hebben op de arbeidsmarkt, hun job dreigen te verliezen terwijl het over 228 mensen gaat, van wie ik al heb gezegd dat niemand zijn job zal verliezen, dan vind ik dat niet leuk. Is dat mijn communicatie geweest? Neen, en voor alle duidelijkheid ook niet die van u. Ik heb dat bericht niet de wereld ingestuurd.

Om concreet op uw vragen te antwoorden. Over het cumulverbod van Europa hebben we het al verschillende keren gehad. Is sp.a het dan eens met mijn interpretatie? Het is niet alleen mijn interpretatie; ze wordt al sinds 2008 door de Vlaamse regeringen en de Vlaamse administratie gehanteerd. De cumul kan eigenlijk niet, we moeten naar oplossingen zoeken zodat we niet in overtreding zijn met de Europese regelgeving en dat we geen enkele job van een doelgroep-medewerker verloren laten gaan.

U had vragen over het juridische aspect. Als ik een document niet onderteken om een erkenning niet te laten doorlopen, loopt die gewoon verder. Tenzij, mijnheer

Beenders, u hier en nu pleit ervoor om alle erkenningen stop te zetten. Dat is dan uw verantwoordelijkheid. *(Opmerkingen bij sp.a)*

**De heer Rob Beenders (sp.a):** Minister, laat ons intellectueel debatteren. U hebt me onderbroken om op mijn vragen te antwoorden. U hebt op geen enkele van de drie geantwoord. Ik wil ze opnieuw stellen.

U hebt aangekondigd dat er geen probleem is bij de ondernemingen van wie de erkenning afloopt om verder te betalen. Ik heb u gevraagd: hebt u daar een officiële beslissing van? Hebt u dat doorgesproken met de Inspectie van Financiën? Kunt u ons een document bezorgen waarin staat dat die beslissing geofficialiseerd is door de regering? Geef ons die.

Dat zijn mijn vragen en toen hebt u mij onderbroken. U hebt geprobeerd om de vis te verdrinken door heel andere informatie te geven die niet relevant was. *(Applaus bij de oppositie)*

**Minister Liesbeth Homans:** Ik vind het een beetje bizar dat u het nog moeilijker wilt maken dan het eigenlijk al is. *(Opmerkingen. Gelach bij sp.a)*

U gelooft me misschien niet, mevrouw Lieten. Dat is dan uw probleem.

Ik moet niet naar de regering gaan. Dat is mijn verantwoordelijkheid als functioneel bevoegd minister. De middelen zijn er, ze staan op de allocatie voor SINE. Inspectie van Financiën hoeft niet. *(Opmerkingen van de heer Rob Beenders)*

We laten de erkenningen niet stoppen. Ik zet mijn handtekening niet onder de stopzetting van de erkenningsdossiers. Zo eenvoudig is het.

**De heer Rob Beenders (sp.a):** Minister, misschien moeten wij u een les geven in sociale economie. U moet geen handtekening zetten als een contract afloopt. Dat heeft een einddatum en dat loopt vanzelf af. U moet alleen een handtekening zetten als u een vernieuwing doet of een nieuwe aanvraag moet ondertekenen.

Vandaag is er één concreet bedrijf – mevrouw Claes heeft ernaar verwezen – in Welle waarvan de erkenning afloopt op 15 juli. Als dat bedrijf geen document van u krijgt waardoor de SINE-middelen verder worden uitbetaald, moeten die mensen opstappen.

Welk document bestaat er dat die firma in Welle kan geruiststellen, zodat die mensen niet in vooropzeg geplaatst moeten worden? Geef mij dat document nu mee. Geef ons de documenten mee van de ondernemingen zodat ze geruistgesteld kunnen worden en de discussie stopt. Maar u hebt ze niet! Ik kan me niet voorstellen dat de Inspectie van Financiën een uitbetaling goedkeurt zonder erkenning van de onderneming.

**Mevrouw Sonja Claes (CD&V):** Volgens mij is het heel eenvoudig. Die erkenning loopt inderdaad af als we actie nemen in Welle in juli. Die vragen een nieuwe erkenning aan. Er zijn een aantal voorwaarden aan verbonden. Ze hebben al twee keer een verlenging gekregen. Om een verlenging te kunnen krijgen, moet er in de statuten staan dat men zwakke werknemers tewerkstelt. Men moet dat ook effectief doen, wat logisch is.

Op dat moment kunt u eenvoudig een verlenging geven voor vier jaar of korter. Als u dat doet, heeft die firma in Welle – of een andere firma – een document in handen waarmee ze opnieuw SINE-werknemers kan tewerkstellen en laten uitbetalen. Dat is niet gewoon doorlopen, dat is een nieuwe erkenning.

U bepaalt zelf die termijn. Als u zegt: tot de nieuwe SINE-maatregel, dan is dat, lijkt me, oké, maar ze moeten een verlenging krijgen.

**De heer Rob Beenders (sp·a):** Ja, maar ik heb nog altijd geen antwoord op de vragen die de oplossing voor dit debat kunnen brengen. Op welke manier gaan we ondernemingen de zekerheid kunnen geven waardoor we met dit debat kunnen stoppen? Als we hier straks vertrekken, en de volgende sprekers gaan hetzelfde vragen, gaan de ondernemingen niet meer zekerheid hebben dan vandaag.

Op welke manier gaat u die zekerheid aan die ondernemingen geven? Gaat u de verlenging toch toestaan? Gaat u iets bezorgen aan de ondernemingen dat ze met zekerheid verder kunnen werken? De onderneming die in juli haar erkenning verliest, die heeft niets meer, die zit in een vacuüm. Die kan alleen maar hopen dat u verder blijft betalen.

Dat is toch geen manier van werken? Dat is toch geen beleid voeren?

**De heer Björn Rzoska (Groen):** Collega's, ik denk dat we op een punt zijn gekomen in dit debat dat de minister opheldering moet geven. Ze heeft al een en ander ingebracht in het debat. Ze is bereid – zo lees ik het toch – om naar een oplossing toe te werken. Ze heeft zich hier ook al een paar keer geëngageerd tijdens de vergadering. Ik denk dat we het er allemaal over eens kunnen zijn dat, als we op dit punt klaarheid krijgen, we dit actualiteitsdebat kunnen stoppen – want dat was het punt ervan – en kunnen overgaan tot de actuele vragen.

Minister, ik richt me misschien nog één keer rechtstreeks tot u. Er zijn twee gevallen geschetst door mevrouw Claes en de heer Beenders. Dit gaat over een bedrijf – we weten in de praktijk over welk – waarvan de erkenning afloopt op 15 juli. Hoe zult u het aanpakken om deze erkenning te verlengen?

En dan stel ik voor, collega's, dat als op deze vraag een heel duidelijk en helder antwoord komt en een engagement om de kwestie op te lossen, we overgaan tot de actuele vragen. (*Applaus bij Groen en sp.a*)

**Minister Liesbeth Homans:** Over de erkenning hebben we twee weken geleden in de commissie inderdaad ook al gezegd dat die was toegezegd voor vier jaar, dat die per definitie eindig is en dergelijke meer. Mijn administratie zal aan alle betrokken bedrijven laten weten dat de erkenning gewoon zal blijven doorlopen tot aan de hervorming. Ik meen dat dit een heel duidelijk antwoord is op de vraag.

**De heer Rob Beenders (sp·a):** Dit is alweer een nieuw gegeven. (*Applaus van de heer Stefaan Sintobin*)

We geraken er nog. Ik heb het gevoel dat we er al bijna zijn. Als we nog eventjes doorgaan, hebben we misschien zo meteen het papier al.

Maar ik wil absoluut het pleidooi van de heer Rzoska volgen. Als we dit document kunnen krijgen of als er zekerheid kan worden gegeven op korte termijn – laat vooral duidelijk zijn dat het geen verhaal mag zijn dat nog weken duurt –, dan vind ik dat prima.

**De heer Andries Gryffroy (N-VA):** Mijnheer Beenders, dit is geen nieuw gegeven, de minister zegt dit constant. (*Gelach. Opmerkingen van de heer Rob Beenders.*)

Ik denk dat u graag het debat voert. Als de minister een duidelijk antwoord geeft, wat is dan het probleem? Ze geeft een duidelijk antwoord, maar u zet het debat voort. Ik stel voor dat u nog eens goed luistert naar de minister. (*Opmerkingen van de heren Rob Beenders en Stefaan Sintobin*)

**De heer John Crombez (sp·a):** U kunt hier in het parlement niet zomaar om het even wat verklaren. Het gaat hier over bedrijven en een ervan heeft al

mensen hun vooropzeg gegeven. Het is niet erg dat de minister dat niet weet, maar het is wel een belangrijk feit voor dit parlement. Als de bedrijven nog een paar dagen langer in dezelfde onzekerheid zitten, zullen ze nog tientallen mensen hun vooropzeg geven. U kunt daar lacherig over doen, maar dit is geen kwestie die tussen de soep en de patatten kan worden geregeld met: "de administratie zal iets laten weten". Ook hier in het parlement zitten mensen die een onderneming hebben. De vraag wordt erg helder gesteld. Ofwel is er een uitklaring via de inspectie. Het gaat immers over begrotingsmiddelen, minister. Ofwel is er een andere rechtsgrond.

Het is heel simpel, minister. Als u achter heel de litanie van daarstraks van de N-VA staat dat het belangrijk is om precaire mensen op de arbeidsmarkt te beschermen, teken dan godverdikke een ministerieel besluit! Dan is heel deze discussie gedaan! Wat is dat nu? U bent in staat om ervoor te zorgen dat al die onzekerheid verdwijnt. Doe het dan! Waarom is het zo moeilijk, minister, om dat te zeggen hier in het parlement? Doe het en dan is, zoals de heer Rzoska zegt, dit debat gedaan! Als u met die mensen inzit, teken het dan en het is gedaan. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

**De heer Matthias Diependaele (N-VA):** Mijnheer Crombez, nu hebt u natuurlijk een schitterende kringredenering gemaakt. U hebt groot gelijk: in dit parlement kan men niet zo maar van alles en nog wat komen verklaren. De minister heeft heel duidelijk een toezegging gedaan, ik denk tot twaalf keer. *(Opmerkingen van de heer John Crombez)*

Tot twaalf keer toe is op dezelfde vraag met dezelfde woorden geantwoord en is de toezegging gedaan. Het debat bloedt dan eigenlijk dood, het interesseert dan niemand nog. Het belangrijkste, waar wij allemaal bezorgd over zijn, hebben we: de zekerheid voor die ondernemingen is er. Maar dan gaat u verder op zoek naar wat u nog kunt vragen.

De toezegging is gebeurd. En inderdaad, mijnheer Crombez, hier kan niet zo maar van alles en nog wat worden verklaard. De minister heeft verklaard dat de middelen zullen blijven worden toegekend tot aan de volgende hervorming van de SINE-middelen. Die toezegging is heel duidelijk. Waarom wordt die nu nog in twijfel getrokken? Zijn er andere belangen die meespelen? Is het het politieke spelletje dat verder gespeeld moet worden? De toezegging is heel duidelijk. *(Rumoer. Applaus bij de N-VA)*

**De heer John Crombez (sp.a):** U mag CD&V er niet van betichten hier een politiek spelletje te spelen, want ze vragen dezelfde duidelijkheid.

Mijnheer Diependaele, u zegt dat er twaalf keer dezelfde toezegging is gedaan. Ik daag u uit om ze te formuleren. Want als de toezegging is wat u net hebt geformuleerd – de middelen zullen blijven bestaan –, dan worden die mensen de komende dagen in vooropzeg geplaatst. Het enige wat die mensen nodig hebben, is een rechtsgrond om ervoor te zorgen dat ze niemand moeten ontslaan en niemand in vooropzeg moeten zetten. Als ik de toezegging die al twaalf keer is gedaan, verkeerd begrepen heb, formuleer ze dan eens, en dan kunnen we oordelen of het een correcte rechtsgrond is of niet. U kunt dat een onbelangrijk debat vinden, ik vind dat niet.

**Minister Liesbeth Homans:** Dat sommigen dit een lacherig debat noemen, is hun verantwoordelijkheid. Ik vind dit niet echt een thema om lacherig over te doen.

Ik wil het hier tot vervelens toe herhalen: wat ik heb beslist, is dat de erkenningen die aflopen – ik zal zo meteen concreter worden en ook vertellen wat de problematiek bij AKSI is, het bedrijf dat u tot drie keer toe hebt vernoemd –, zullen

blijven doorlopen tot aan de hervorming. Als u mij vraagt om ministeriële besluiten of besluiten van de Vlaamse Regering voor te leggen, dan zal ik u die bezorgen.

Wat is eigenlijk uw bedoeling? U bent het niet eens met mijn beslissing. U bent het niet eens met mijn beslissing. (*Opmerkingen van mevrouw Ingrid Lieten*)

**De voorzitter:** Mevrouw Lieten, het gaat vandaag niet over De Lijn. Hou u een beetje rustig alstublieft. (*Gelach. Applaus*)

Laat de minister toch uitspreken in plaats van voortdurend te roepen. Dat is heel vervelend.

**Minister Liesbeth Homans:** Mijnheer Crombez, mevrouw Lieten of wie dan ook zegt dat er geen rechtsgrond is voor de beslissing die ik heb genomen. Voor alle duidelijkheid: een bedrijf waarvan de erkenning is afgelopen op 1 mei 2014, een bedrijf waarvan de erkenning is afgelopen op 7 april 2015, een bedrijf waarvan de erkenning is afgelopen op 11 januari 2015, heeft gewoon een verlenging gekregen. Hoe kunt u hier nu komen beweren dat ik geen grond heb om deze beslissing te nemen? Zijn ze in vereffening gegaan? Neen. Is er iemand op straat gezet? Neen.

Ik denk niet dat u pleit, mijnheer Crombez, mijnheer Beenders of iemand van de sp.a-fractie, om die 57,4 miljoen euro die nog altijd op de allocatie voor SINE staat, er weg te halen. We gaan ze er laten staan, want we willen dat geen enkele doelgroepmedewerker zijn job zou verliezen. Ik zal u alle documenten bezorgen, maar u vindt het blijkbaar normaal dat bedrijven wier erkenning vier maanden geleden is afgelopen, gewoon kunnen blijven doorwerken – omdat ik beslist heb om ze te laten doorwerken – tot aan de hervorming. U mag vragen naar allerhande juridisch onderbouwde documenten, maar ik denk dat de praktijk zeer duidelijk heeft uitgewezen dat het wel kan en mag.

Het bedrijf AKSI heb ik niet bij naam genoemd, iemand anders hier heeft dat gedaan. Het is een zeer ingewikkeld bedrijf omdat het een zeer moeilijke juridische constructie heeft. Mijnheer Beenders, u bent daar wellicht ook van op de hoogte. Dat bedrijf heeft in Het Belang van Limburg de kat de bel aangebonden. Het is een Vlaams invoegbedrijf dat zich profileert als schilder- en isolatiebedrijf. Het is ook een dienstenchequebedrijf en ook een lokaal diensten-economieonderneming. Het heeft dus een moeilijke juridische structuur.

Dit debat gaat over de combinatie van SINE en dienstencheques. In hun dienstenchequebedrijf stellen ze twaalf doelgroepmedewerkers tewerk. De bedrijfsleider heeft in Het Belang van Limburg letterlijk gezegd dat de SINE-subsidies – 135.000 euro als ik Het Belang van Limburg mag geloven en dat zal dan wel juist zijn – dienen om haar bedrijf draaiende te houden en dat het zou kunnen dat ze andere medewerkers ook in opzeg moet zetten.

Zij is natuurlijk niet verplicht doelgroepmedewerkers in opzeg te plaatsen. Ze verwijst naar andere medewerkers die niet binnen de sociale economie zijn tewerkgesteld. Dat is mijn verantwoordelijkheid niet. De erkenning zal gewoon tot de hervorming blijven lopen. Ik herhaal tot vervelens toe dat geen enkele job van een doelgroepmedewerker zal verloren gaan.

**De heer Rob Beenders (sp.a):** Minister, ik zal trachten af te ronden. We hebben vernomen dat u ons de documenten zult bezorgen die de sector zekerheid bieden. U hebt dat net bevestigd.

Voorzitter, ik zou u dan ook willen vragen dit te organiseren. We zouden daar de volgende dagen duidelijkheid over moeten kunnen krijgen. Als die documenten bestaan en ons worden bezorgd, is het debat in mijn ogen afgerond. Ik wil er dan ook op wijzen dat al die ongerustheid en die paniekzaaijerij niet nodig was.



Mijnheer Gryffroy, ik zou u willen vragen de verslagen eens na te lezen en ook eens te luisteren naar de mensen die in de Commissie Sociale Economie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) zetelen. Steeds opnieuw, tot de plenaire vergadering van twee weken geleden toe, zijn andere antwoorden gegeven. Het is dan ook logisch dat we hier om een verduidelijking vragen en op die verschillen wijzen. Het is soms beter te zwijgen dan het woord te nemen als men ernaast zit. Ik nodig u hiertoe uit. Dit lijkt me een goede taak voor sommige Vlaamse volksvertegenwoordigers.

Minister, ik reken erop dat we de documenten krijgen en dat we de komende dagen zekerheid krijgen. Op die manier kunnen alle ondernemingen van wie de erkenning afloopt, de hervorming met een gerust hart tegemoet kijken. We willen met plezier aan die hervorming meewerken. U moet in de toekomst echter proberen duidelijk en helder te communiceren ten aanzien van de sector. In dat geval moeten dergelijke debatten niet meer plaatsvinden. *(Applaus bij sp.a en het Vlaams Belang)*

**De voorzitter:** Mevrouw Lieten heeft het woord.

**Mevrouw Ingrid Lieten (sp.a):** Voorzitter, ik wil even een persoonlijk feit aankaarten. Het gaat om u en niet om de minister. Ik ben, te uwer informatie, in meer domeinen dan De Lijn geïnteresseerd. Ik zou u dan ook willen vragen me in de toekomst in dit verband als Vlaams volksvertegenwoordiger met respect te behandelen. *(Applaus bij sp.a)*

**De voorzitter:** Mevrouw Claes heeft het woord.

**Mevrouw Sonja Claes (CD&V):** Voorzitter, de minister is net even weg, maar de vorige sprekers hebben het kader al zeer ruim geschetst. De voorbije weken heb ik, samen met andere Vlaamse volksvertegenwoordigers, de minister al verschillende vragen gesteld. Ze heeft hier steeds zeer kort op geantwoord. Ze zag het probleem niet. De kranten zorgden voor een paniekzaaijerij. Volgens ons is die paniek er vooral ten gevolge van de uitspraken van de minister en van haar kabinet gekomen. Dat blijkt nu ook uit het debat. De minister zou SINE hervormen, maar beschikte niet over het cijfermateriaal.

**De voorzitter:** Mevrouw Claes, de minister heeft een sanitaire stop ingelast. De anderen worden zenuwachtig omdat de minister er niet is. Ik stel voor dat u even wacht. *(Opmerkingen. Minister Liesbeth Homans komt opnieuw het halfroond binnen)*

**Mevrouw Sonja Claes (CD&V):** Minister, we kunnen opnieuw beginnen. Ik ben ervan overtuigd dat de vorige sprekers het kader goed hebben geschetst. De voorbije weken heb ik u, samen met enkele andere Vlaamse volksvertegenwoordigers, verschillende vragen gesteld. U hebt steeds zeer kort geantwoord. U zag het probleem niet. U hebt veertien dagen geleden zelfs gesteld dat dit onderwerp geen actuele vraag waard was. In de kranten hebt u over paniekzaaijerij gesproken. Naar ons aanvoelen, is die paniek door uzelf en door uitspraken van uw kabinet veroorzaakt. Volgens mij heeft het debat dit duidelijk gemaakt.

Minister, u zou SINE hervormen, maar beschikte niet over het cijfermateriaal om een impactanalyse te maken. Toch zou u de afgelopen erkenningen van inschakelingsbedrijven niet meer verlengen. Zij konden bijgevolg niet anders dan hun werknemers of een deel van hen in opzeg te plaatsen, wat veel mensen in de onzekerheid stortte.

Dat was absoluut niet nodig, minister, blijkt nu. U had het kunnen vermijden, indien u de uitspraken van de afgelopen weken niet had gedaan. Gisteren veranderde u uiteindelijk het geweer plots van schouder, vermoedelijk opnieuw zonder cijfermateriaal. U liet weten dat de erkenningen toch zouden doorlopen.

Minister, uit de bespreking vandaag begrijpen we dat de erkenningen zullen worden verlengd. U zult ervoor zorgen dat de organisaties waarvan de erkenning is verlopen, een verlenging krijgen tot er een nieuw kader is. We juichen dat vanzelfsprekend toe, en we zijn zeer benieuwd naar de elementen die uiteindelijk tot dit nieuwe inzicht hebben geleid. We worden vandaag met een nieuwe situatie geconfronteerd.

Los van het voorgaande, minister, begint het verhaal nu pas echt. De hervorming van het SINE-systeem moet nog steeds vorm krijgen. Ik maak graag duidelijk wat CD&V daarin belangrijk vindt. Daarom is het belangrijk, voorzitter, dat we het debat voortzetten. Heel graag geef ik aan hoe CD&V SINE in de toekomst ziet.

Allereerst is het noodzakelijk om een duidelijk zicht te krijgen op de stand van zaken. Over hoeveel SINE-medewerkers gaat het? Ook de SINE-medewerkers zelf, niet enkel de bedrijven, hebben een erkenning van bepaalde of onbepaalde duur. Hoe staat het daarmee? Hoe gaan we daarmee om? Over welk budget gaat het? Het is merkwaardig, minister, dat die cijfers nergens voorhanden zijn, want alleen met de cijfers kunnen we een goede impactanalyse maken en de gevolgen van een hervorming voor bedrijven en individuele medewerkers inschatten.

Dat neemt niet weg dat een hervorming volgens CD&V nodig is. De SINE-maatregel kent heel wat sterktes maar ook zwaktes. De SINE-maatregel stelt vandaag ongeveer zeventuizend mensen tewerk. Ja minister, we hebben het nu over de globale SINE-maatregel, daarover wil ik de mening van CD&V geven, niet enkel over de combinatie dienstencheques-SINE. Dan gaat het wel over zeventuizend medewerkers.

Het gaat om een zwakke doelgroep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die deze ondersteuning broodnodig heeft. Ze zijn langdurig werkloos, laaggeschoold en hebben een leefloon of een werkloosheidsuitkering. De werkgever wordt via een financiële incentive tot deze aanwerving aangemoedigd en kan de maatregel flexibel invullen.

Maar SINE kent ook heel wat beperkingen. De uitbetaling van de middelen gebeurt zowel via een RSZ-korting als via een premie: twee verschillende technieken, met aparte intermediaire instanties. Dat maakt het systeem enorm complex. Er is geen correcte monitoring noch opvolging, getuige de discussie over de cijfers. We kennen het budget, maar we weten vandaag nog altijd niet over hoeveel mensen het precies gaat.

De maatregel moet ook worden ingebed in het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid, en moet beter passen in de recent hervormde sociale economie. Tot slot heeft een groot deel van de mensen die vandaag een SINE-erkenning hebben, nood aan extra begeleiding, gelijkaardig aan de lokale diensteneconomie.

Minister, deze hervorming moet heel omzichtig worden doorgevoerd. Het gaat immers om mensen en bedrijven. Die mensen hadden die SINE-erkenning nodig om aan de slag te kunnen. Dat moeten we koste wat het kost behouden! Bedrijven wensen zekerheid over hun boekhouding en HR-beleid. Die zekerheid moeten we geven. Daarom is zo'n document essentieel.

CD&V wil, concreet, een vernieuwing van alle aflopende erkenningen, tot de goedkeuring van de nieuwe regelgeving. Tegelijk is bij aanvang van deze nieuwe regelgeving een overgangperiode nodig, die voor een naadloze overgang zorgt, met de nodige aandacht voor betrokken werknemers en bedrijven.

Collega's, SINE gaat over een groep van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, heeft oog voor begeleiding en is gericht op ondernemingen die aan de slag willen met deze doelgroepen. Alleen al daarom is dit geen materie om hier lacherig of licht over te gaan. Minister, ik reken erop, in het belang van deze

heel kwetsbare doelgroep, dat u onze bekommernissen zeker ter harte zult nemen. *(Applaus)*

**De voorzitter:** De heer Annouri heeft het woord.

**De heer Imade Annouri (Groen):** Voorzitter, minister, collega's, ik had een hele toespraak voorbereid met scherpe oneliners en ontzettend clevere uiteenzettingen enzovoort, maar eigenlijk is het niet meer nodig. *(Opmerkingen van de heer Matthias Diependaele)*

Over uw privéleven zullen we het vandaag niet hebben, mijnheer Diependaele. *(Gelach)*

Minister, ik heb één vraag. Als er iets is wat we allemaal delen, dan is het de sérieux van de sociale economie. Dat voel ik in dit actualiteitsdebat. Ik geloof ook dat u, als minister, weet hoe belangrijk die sociale economie is en hoe belangrijk de dienstenchequesector is.

Minister, u hebt hier duidelijk het engagement opgenomen om de SINE-contracten te laten blijven doorlopen tot de hervorming er is. Ik feliciteer u daarvoor. Ik kan mij voorstellen dat het voor u niet evident is. Het gaat in, zoals mijn collega's terecht stellen, tegen eerder gemaakte uitspraken. Het is goed dat die zekerheid er nu is. Ik ben blij dat we daarmee verder kunnen gaan. Het enige wat ik nog wil zeggen is: zij die snel willen gaan, gaan alleen, en zij die verder willen geraken, doen het samen. Dat is een cliché, een oud Afrikaans gezegde. Het gesprek van vandaag heeft mij daaraan doen denken. Als je snel dingen wilt beslissen, zonder overleg met de sector of met de raad van de sociale economie bij de SERV of met de sociale partners, zul je op muren botsen. Als u er in het vervolg voor zorgt dat u op een goede en transparante manier blijft communiceren met iedereen, dan geloof ik dat u effectief goed werk kunt maken van die hervormingen. Dan zullen wij opnieuw op de eerste rij staan om u daarbij te helpen en eventueel te feliciteren. Maar laten we de miscommunicatie en de paniekzaaijerij van de voorbije dagen een volgende keer voorkomen.

Mijnheer de fractieleider, ik rond hier af, om aan uw wens te voldoen. *(Applaus bij Groen, de N-VA en sp.a)*

**De voorzitter:** Mevrouw Taelman heeft het woord.

**Mevrouw Martine Taelman (Open Vld):** Voorzitter, minister, collega's, ik citeer: "De huidige regeling SINE-middelen loopt tot aan de hervorming. Paniekzaaijerij echt niet nodig." Met deze tweet hebt u, minister, witte rook gegeven voor de voorlopige voortzetting van de regeling inzake SINE-steun en het bijhorende budget van 57,4 miljoen euro op jaarbasis voor de erkende inschakelingsbedrijven. Wij hadden het alvast wel begrepen.

En dan werd er in de krant geschermd met zesduizend jobs die op de helling zouden staan. Daar schrikken wij op dat moment natuurlijk ook enorm van.

Beleid wordt gevoerd op basis van feiten en betrouwbare gegevens. Daarom, minister, is de vooropgestelde impactstudie – we hebben het hier voor alle duidelijkheid opnieuw over een globale hervorming van het SINE-instrument – een goed idee. De andere zijde van de medaille is dat we geen schrik mogen hebben om de nieuwe Vlaamse bevoegdheid in te passen in het beleid Sociale Economie, zoals dat ook is uitgetekend in de beleidsnota. Ook wij zijn van mening dat de sociale economie versterkt moet worden met doelgerichte maatregelen die kunnen leiden tot meer activering en doorstroming naar het reguliere circuit.

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Ik heb één vraagje voor de vertegenwoordiger van Open Vld. Minister Homans heeft al verschillende keren

gesteld dat het debat over de hervorming er alleen kan komen op basis van gegevens en info vanuit het federale niveau. Ik ben het daar volledig mee eens. De minister heeft echter ook telkens gesteld dat er vanuit het federale niveau geen respons komt en dat dit al een tijdje aansleept.

Ik dacht dat dat op federaal niveau een bevoegdheid is van de partij waar u toe behoort, mevrouw Taelman. Mijn vraag is dan ook: bent u het ermee eens dat er op federaal niveau gedraald wordt? Wat zijn de redenen waarom men die info niet overmaakt aan het Vlaamse niveau? Meten is weten, hebt u zelf gezegd. Wij hebben die info nodig voor de impactanalyse. Wat is uw visie daarop?

**Mevrouw Martine Taelman (Open Vld):** Mijnheer Sintobin, ik kan niet weten over welke cijfers mevrouw Homans al dan niet beschikt. Ik heb vandaag wel gezien dat ze met diverse papiertjes heeft gezwaaid en dat ze heel concrete cijfers heeft gegeven. Ik denk dus dat u die vraag aan haar moet stellen. Ik ga ervan uit dat zij wel degelijk cijfers heeft.

Die studie die gevoerd moet worden op basis van die gegevens, moet er natuurlijk nog aankomen, maar ik heb vandaag heel duidelijke cijfers gehoord, met een hele lijst van bedrijven die in aanmerking komen.

**Minister Liesbeth Homans:** Er zijn inderdaad heel concrete cijfers, waarvoor mijn oprechte dank aan mijn administratie, die echt het beste van zichzelf heeft gegeven om op zo'n korte termijn toch nog aan de juiste cijfers te geraken.

Wij wachten al lang op een machtiging voor de kruispunt databank Sociale Zekerheid. Wij hebben deze ochtend te horen gekregen dat dat in juni klaar zou zijn. Beter laat dan nooit, mijnheer Sintobin. Ik ben in ieder geval blij dat we vanuit de Vlaamse overheid in juni – en we zijn al juni, dus hoe sneller, hoe liever – die machtiging zullen hebben, zodat we eindelijk over alle gegevens kunnen beschikken die we nodig hebben om te kunnen bepalen over wie het nu precies gaat en waar.

**Mevrouw Martine Taelman (Open Vld):** Minister, ik heb drie korte vragen voor u. U hebt al herhaaldelijk te kennen gegeven dat er vanuit Europa een voorbehoud is om de SINE-maatregel te cumuleren met de steun voor dienstencheques. We hebben de juridische adviezen gehad. We hebben die besproken in de commissie. Vandaag horen we dat de maatregel voortgezet wordt. Over de manier waarop was juridisch nog wat onzekerheid, maar dat lijkt uitgeklaard. Hebt u er zich ook van vergewist of de verlenging van die maatregel dan geen problemen met zich zou meebrengen vanuit Europa?

We hebben het nog altijd over de cumul van SINE en dienstencheques. Als we uw beleidsdoelstelling voor ogen houden, namelijk het versterken van de efficiëntie van onze sociale economie, met doorstroom als een van de basispijlers – waar wij volledig achter staan –, dan blijft de hamvraag in dit debat in hoeverre SINE in dit concrete geval het verschil maakt voor de beoogde doelgroep. De bewijzen zijn er. De hele dienstenchequesector, of ze nu SINE-steun genieten of niet, stelt relatief veel mensen uit die kansengroepen te werk, dus ook die bedrijven die het zonder SINE-steun moeten doen.

Mijn volgende vraag ging over de cijfers. U hebt die gegeven, waarvoor mijn dank. Het gaat dus niet over het totaal van 8653 werknemers in SINE, maar over 228 werknemers. Ik stel vast dat de dienstenchequesector vraagt naar mensen, zoekt naar mensen, dat er nog heel veel vacatures zijn. Die mensen kunnen een volwaardige plaats op de arbeidsmarkt hebben, ook in de reguliere organisaties. We vragen aan de reguliere organisaties om daar aandacht voor te blijven hebben. De cijfers bewijzen dat ze het doen. Ze moeten ook de tools gebruiken die voorhanden zijn om hun poetshulpen te omkaderen, onder meer de job- en taalcoaching en de steun uit het Opleidingsfonds. *(Applaus bij de meerderheid)*

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Taelman. Ik heb aan het begin van het debat gevraagd of de dubbele subsidiëring volgens Europa kon. U hebt toen gevraagd of we wilden dat we de Europese regels overtreden en dat de subsidies die te veel werden gegeven, worden opgevraagd door Europa. Mevrouw Taelman stelt nu dezelfde vraag over de subsidies die nu nog zullen worden gegeven. U kunt nu wel zeggen dat u zult betalen, maar welke garantie hebt u dat Europa daar geen opmerkingen meer over maakt?

**Minister Liesbeth Homans:** Hoe meer richtbaarheid we hieraan geven, hoe groter de kans is.

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Dan kunnen we evengoed thuisblijven.

**Minister Liesbeth Homans:** Mijnheer Sintobin, hoe meer richtbaarheid we geven aan het feit dat we het cumulverbod overtreden, hoe meer kans er is dat Europa ons op de vingers zal tikken. Mevrouw Taelman heeft inderdaad gevraagd of er nu geen problemen meer zijn omdat de erkenningen blijven voortlopen tot aan de hervorming. Ja inderdaad, maar we zijn al sinds 2008 in overtreding. Ik neem aan dat ze ook de billijkheid en eerlijkheid zullen hebben en zeggen dat die paar maanden er nog wel bij kunnen, als er ooit iets van komt. Ik hoop en vraag aan de aanwezige pers om daar niet te veel richtbaarheid aan te geven naar Europa, want anders moeten we alle SINE-middelen, alle subsidies voor de zwakkere mensen op de arbeidsmarkt terugvorderen. Dat wil ik absoluut niet op mijn geweten hebben. Dus, dank!

Mevrouw Taelman, u had het ook over de 228 medewerkers. Dat zijn natuurlijk diegenen die te maken hebben met het cumulverbod in de zesde categorie. Waar maakt Europa een probleem van? Dat er meer dan 50 procent van de totale loonkost wordt gesubsidieerd door enerzijds consumentensteun en anderzijds staatssteun. Bij ons wordt de staatssteun selectief toegekend, in Wallonië is er voor iedereen geen staatsteun. Dat is het grote verschil. Als we de looncomponent en de subsidiëring ervan kunnen laten zakken tot onder 50 procent, zijn we niet in overtreding met de Europese regelgeving en kunnen we eventueel bij de hervorming middelen heroriënteren naar begeleiding, en van begeleiding naar de doelgroepmedewerkers. Maar, ik geef u mijn garantie dat geen enkele doelgroepmedewerker zijn job zal verliezen.

**De voorzitter:** Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Wenst iemand tot besluit van dit actualiteitsdebat een motie of een motie van wantrouwen in te dienen?

– *Sp.a kondigt aan een motie te zullen indienen.*

De motie moet uiterlijk om 16.21 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover straks uitspreken.

Het debat is gesloten.

**ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het overleg met de banken en Febelfin betreffende de energiezuinige lening**

**De voorzitter:** Het antwoord wordt gegeven door minister Gatz.

De heer Gryffroy heeft het woord.

**De heer Andries Gryffroy (N-VA):** Voorzitter, minister, geachte leden, ik denk dat we het allemaal kunnen toejuichen als gezinnen energiezuiniger willen bouwen. We moeten onderzoeken hoe we dat zo veel mogelijk kunnen ondersteunen, in de vorm van communicatie enzovoort. Diezelfde gezinnen worden echter soms ook beperkt door wat ze kunnen lenen. Men zou de redenering hard kunnen maken dat, als iemand 100 euro per jaar kan besparen, hij in principe een hoger bedrag kan gaan lenen. Minister, dat is wat uw collega, minister Turtelboom, heeft aangekondigd op de Open Wervendag. Ze stelde dat moet worden bekeken of men de leencapaciteit bij de bank eventueel kan verhogen voor wie energiezuinig bouwt. Dat betaalt zichzelf immers wel terug, maar uiteraard zit men wel met meerkosten. Tijdens de vorige regeerperiode werd er al een vrijwillig convenant afgesloten tussen de banken en de overheid. Indien banken zouden voldoen aan een aantal voorwaarden en speciale financierings- of kredietformules geven, dan zouden ze mee in de overheidscommunicatie worden opgenomen. We hebben echter gezien dat dit in 2013 maar tot ongeveer 110 cases heeft geleid, en in 2014 tot ongeveer 150 cases. Twee banken hebben daar dus aan meegewerkt, maar met zeer weinig succes.

Toen ik de opmerking van minister Turtelboom zag, veronderstelde ik dan ook dat ze opnieuw had samengezeten met de bankensector of met Febelfin, om die voornoemde redenering hard te maken. Minister, wat zijn de resultaten van het overleg met de bankensector of met Febelfin?

**De voorzitter:** Minister Gatz heeft het woord.

**Minister Sven Gatz:** Voorzitter, mijnheer Gryffroy, zoals u hebt gezien, antwoord ik in naam van minister Turtelboom, die in het buitenland vertoeft.

U weet dat in haar beleid en in het beleid van de Vlaamse Regering de energiezuinigheid van woningen, gebouwen, bedrijven zeer belangrijk is. Het is zo dat de Vlaamse overheid in een aantal zaken het voortouw neemt en het goede voorbeeld geeft, maar uiteraard zijn de meeste gebouwen eigendom van particulieren. Minister Turtelboom is nu aan het bekijken, samen met de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB) en Febelfin, in welke mate er oplossingen kunnen worden gevonden voor het probleem dat u daarnet goed hebt geschetst. We weten allemaal dat energiezuinig bouwen, laat staan renoveren, op zich duurder is qua beginkosten, qua investeringskosten, maar dat dit zich in principe terugbetaalt door een lagere energiefactuur.

Nu bestaat er al het systeem van de E-calculator, samen met het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (WTCB) en de Thomas Morehogeschool in Geel. Die is in staat om voor nieuwbouw die kosten te objectiveren, want dat is natuurlijk een discussiepunt waarover duidelijkheid moet komen in de driehoek beleid-bankensector-bouwsector. Men wil dat nu verder op punt stellen, want om dat praktisch operationeler te maken is het nog niet helemaal rond. Men wil daar natuurlijk ook vooral de vernieuwbouw aan toevoegen, zodat er een objectieve grondslag kan worden bereikt met de bankensector en de bouwsector om de net door u geschetste vooruitgang te kunnen boeken. Dat staat op stapel voor de komende periode. Het is nog niet afgerond, maar er wordt duidelijk een nieuwe poging ondernomen, en een nieuw draagvlak gecreëerd om meer energiezuinige gebouwen en woningen in Vlaanderen te verkrijgen, en tegelijkertijd ook een impuls aan de bouwsector, en dus ook aan de economie, te geven.

**De heer Andries Gryffroy (N-VA):** Minister, dank u wel voor het antwoord. In een vorige commissiebespreking in oktober vorig jaar hebben we daar ook over gedebatteerd en is het probleem omtrent de E-calculator naar boven gekomen. Je kunt een bank immers moeilijk verplichten om in een grotere ontleningscapaciteit

te voorzien als de bank geen zekerheid heeft. De bank heeft ook geen zekerheid op basis van een certificaat. Veel hangt af van hoe de mensen hun huis gebruiken. Veel hangt af van het eerste jaar. Hoeveel bouwvocht heb je nog in je huis?

Ik blijf dus eigenlijk bij mijn vraag: is het gewoon iets geweest dat minister Turtelboom opnieuw heeft opgenomen in aanwezigheid van de lobbygroep, de Confederatie Bouw, of heeft ze effectief recent onderhandelingen gevoerd met Febelfin of de bankensector?

**De voorzitter:** De heer Bothuyne heeft het woord.

**De heer Robrecht Bothuyne (CD&V):** Voorzitter, dit thema hebben we al een aantal keer besproken. Ik heb ook vastgesteld dat de minister schijnbaar een nieuw initiatief heeft aangekondigd.

Het is goed dat er wordt nagedacht over de financiering van de noodzakelijke investering in rationeel energiegebruik en energie-efficiëntere woningen. We hebben een premiestelsel en we hebben het Renovatiepact dat volop in opmaak is. Minister Turtelboom heeft ook handig gebruikgemaakt van haar nieuwe bevoegdheid die ze via de zesde staatshervorming heeft gekregen en ze heeft van het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE) de Vlaamse energielening gemaakt om de financiering van dergelijke investeringen te ondersteunen.

In Limburg gaan ze nog een stapje verder. Met middelen van het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK), deels Vlaamse middelen, heeft men daar de Vlaamse energielening uitgebreid. Je kunt daar naar maximum 40.000 euro gaan in plaats van maximum 10.000 euro en de looptijd is verlengd van vijf naar tien jaar. Gezinnen kunnen dus meer ontlenen en kunnen grotere investeringen financieren. Denkt de minister eraan om de Vlaamse energielening conform het Limburgse model – ik had nooit gedacht dat ik dit zou zeggen – te gaan uitbouwen en op die manier toegankelijk te maken voor alle Vlaamse gezinnen?

**De voorzitter:** De heer Schiltz heeft het woord.

**De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld):** Voorzitter, collega's, mijnheer Gryffroy, uw vraagstelling is nogal cru. Uiteraard is het niet de bedoeling van de minister om de banken wat dan ook te gaan verplichten. De essentie van dit dossier – en dat is ook de reden waarom dit al een tijdje aansleept – is dat de manier van berekenen van de terugbetalingscapaciteit en het aandeel vaste kosten dat daarvoor in aanmerking komt, niet meer beantwoordt aan de realiteit en ook niet beantwoordt aan het soort woningen dat we willen in de toekomst en dat gestimuleerd wordt.

Daarom juich ik het antwoord van de minister, via minister Gatz, toe. Het is natuurlijk wel een zaak om te zien hoe de ontwikkeling van deze E-calculator verder zal verlopen en op welke manier mogelijke bijkomende initiatieven zullen worden genomen om het versneld bouwen van energiezuinige woningen te stimuleren.

**De voorzitter:** De heer Crombez heeft het woord.

**De heer John Crombez (sp.a):** Voorzitter, ik wil twee dingen weten. In het verlengde van de vraag van de heer Gryffroy: wat is concreet dat overleg? Het komt aan bod naar aanleiding van een gebeurtenis bij de confederatie, maar de vraag is ook of dat met de gehele sector wordt bekeken. Ik denk dat het even interessant is om met de Bouwunie en met de kleinere ondernemingen daarover te spreken.

Wat zijn de insteken van de minister? Ze zal dat gezegd hebben naar aanleiding van een analyse van een zeker probleem. Ik denk dat dat er ook is: de toegang tot liquide middelen voor de energiezuinige lening. Maar wat zijn de insteken van

de minister ten aanzien van de banksector om te zorgen dat dat product beschikbaar wordt?

**De voorzitter:** De heer Danen heeft het woord.

**De heer Johan Danen (Groen):** Voorzitter, minister, elk initiatief om energierenovatie te stimuleren, moeten we steunen, en ook energiezuinig bouwen. Nieuwbouw is ook heel erg belangrijk.

In de commissie is al een paar keer gesproken over de energielening. De heer Bothuyne heeft mij de Limburgse woorden uit de mond genomen. Ik heb daar al aan de orde gesteld dat het goed zou zijn om het plafond van 10.000 euro voor de lening die de Vlaamse overheid zelf verstrekt, te verhogen. Als je een woning fatsoenlijk energiezuinig wil maken, zeker bij een verbouwing, dan is er zeker veel meer nodig dan dat. Is de minister bereid om die piste te onderzoeken?

**Minister Sven Gatz:** Dank u wel voor de bijkomende vragen. Het is inderdaad zo dat het idee op zich niet gloednieuw is, het is al voor Nieuwjaar besproken in de commissie. Men pikt eigenlijk de piste opnieuw op. Er zijn wel degelijk vernieuwde contacten geweest. Het is de bedoeling om die te intensifiëren.

Tegelijk zit heel de knoop in het objectiveren van de kost. Daarom moet de E-calculator, die al in bepaalde mate in orde is voor nieuwbouw, nog verder worden verscherpt en uitgebreid tot renovatie- of vernieuwbouwkosten, waar de paramaters dan toch weer iets volatieler zijn. Het gaat dus wel degelijk om het objectiveren. De hoop van de minister is dat op het ogenblik dat die zaken scherper zijn uitgeklaard, de banksector mee voor het nodige draagvlak kan zorgen. Van verplichting is hier immers inderdaad geen sprake. Dit behoeft nog enige tijd omwille van het gemeenschappelijke draagvlak.

Wat de Limburgse voorstellen betreft, wil ik mijn joker inzetten en vragen aan minister Turtelboom om dat toe te lichten in de commissie. Maar first things first: het is belangrijker om de oplossing zoals ik die hier heb geschetst, voor het volledige Vlaamse grondgebied te kunnen vooropstellen. Limburgse inspiratie kan altijd nuttig zijn, maar in hoeverre dat zo is, dat wordt vervolgd in de commissie.

**De heer Andries Gryffroy (N-VA):** Wat kunnen we doen met de Vlaamse energielening, wat kunnen we doen met de energiezuinige lening? We kunnen kijken naar het Limburgse voorbeeld. Minister, het belangrijkste is dat u kunt bevestigen dat er effectief contacten zijn geweest met de bankensector en Febelfin.

Als we zoiets inschalen, is een tool of een certificatensysteem belangrijk, want anders krijg je de banken niet mee. Ik zou niet willen dat we straks moeten concluderen, na het opsommen van enkele mogelijkheden, dat de bankensector plots zegt dat ze daar niet aan meedoet, want dan is alles verloren.

**De voorzitter:** De actuele vraag is afgehandeld.

**ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de erkenning van moskeeën in Vlaanderen**

**De voorzitter:** De heer Janssens heeft het woord.

**De heer Chris Janssens (Vlaams Belang):** Minister, in Vlaanderen zijn er momenteel 28 erkende moskeeën. Eens zo'n moskee is erkend, kan die een beroep doen op subsidiëring van de overheid via de provincies die de werkingstekorten van de moskeeën bijpassen. Die tekorten stijgen blijkbaar jaar na jaar. In 2014



ontvingen de erkende moskeeën samen bijna 900.000 euro aan overheidsfinanciering. Dat was al een derde meer dan het jaar voordien.

In het voorbije weekend pleitte federaal minister van Justitie Koen Geens om nog veel meer moskeeën te erkennen en betoelagen. Als reactie daarop heeft de woordvoerder van uw kabinet gezegd dat de nieuwe erkenningen een tijdje hebben stilgelegen wegens de aanhoudende problemen bij de Moslimexecutieve. Nu zouden er maar liefst veertig nieuwe aanvragen in de pijplijn zitten.

Minister, mijn partij is – om het zacht uit te drukken – geen voorstander van de financiering van moskeeën. We kanten ons tegen het spenderen van Vlaamse belastingcenten aan een religie waarvan een heel aantal voorschriften en regels haaks staan op de basisprincipes van een democratische rechtsstaat. Overal in de wereld zie je dat, waar de invloed van de islam toeneemt, het almaar slechter is gesteld met de mensenrechten en met de persoonlijke vrijheden. Moskeeën betoelagen lijkt ons dan ook absoluut geen goed idee.

Het is uw verantwoordelijkheid als minister van Binnenlands Bestuur om moskeeën te erkennen en dus het licht op groen te zetten voor de financiering ervan. Wat gaat u doen? Wat zijn uw plannen met al die nieuwe aanvragen? Gaat u ervoor zorgen dat nog meer moskeeën nog meer Vlaams belastinggeld krijgen toegestopt? Of zegt u samen met het Vlaams Belang: genoeg is genoeg, of zelfs 'trop is te veel'?

**De voorzitter:** Minister Homans heeft het woord.

**Minister Liesbeth Homans:** Mijnheer Janssens, als ik het goed heb begrepen, was uw actuele vraag een beetje geïnspireerd op het interview, of althans de berichtgeving van vorige zaterdag, waarin minister Geens uitgebreid werd geciteerd.

U vergeet in heel dit debat een heel belangrijk aspect. Minister Geens heeft gezegd dat er in België 300 moskeeën zijn, waarvan er 75 erkend zijn. 28 daarvan situeren zich inderdaad in Vlaanderen.

Uw partij kan er misschien voorstander van zijn om de driehonderd moskeeën in België hun ding te laten doen, zonder ze te erkennen, zodat je er totaal geen vat op hebt, maar dat is niet de visie van mijn partij. Ik denk dat het beter is om moskeeën die aan al hun verplichtingen voldoen, te erkennen, zodat je daar als overheid vat en een bepaalde impact op hebt.

U bent er blijkbaar voorstander van om zo veel mogelijk moskeeën niet te erkennen en de driehonderd moskeeën die we nu al hebben, nog te laten toenemen in aantal. Dat lijkt mij geen goede visie.

Wat is er gebeurd? U zegt dat de erkenning moet worden aangevraagd door de Moslimexecutieve. De Moslimexecutieve valt onder de exclusieve bevoegdheid van mijn federale collega, minister Geens. Wat is het probleem? De Moslim-executieve heeft heel lang in lopende zaken gezeten waardoor er sinds januari 2013 geen erkenningen meer zijn gebeurd in Vlaanderen.

We hebben zeer constructieve contacten gehad met de Moslimexecutieve, niet alleen over de erkenning van moskeeën, maar ook in het kader van de deradicalisering. De Moslimexecutieve was daarbij echt een partner, die wilde meewerken aan het oplossen van het probleem of althans het inkrimpen ervan. Vanop dit spreekgestoelte wil ik de Moslimexecutieve dan ook mijn dank betuigen om op zo'n constructieve manier met ons mee te werken. Ik vind dat zeer belangrijk.

De Moslimexecutieve heeft laten weten dat haar werkzaamheden terug zijn zoals ze zouden moeten zijn. Ze willen een veertigtal dossiers indienen voor erkenning, maar ze zouden daarbij graag hulp krijgen van de Vlaamse administratie, zodat

ze weten bij welk dossier er nog iets moet worden toegevoegd. Mijn administratie is daarop ingegaan, met mijn uitdrukkelijke toestemming.

Mijnheer Janssens, u kunt nu met uw ogen trekken, maar ik heb liever erkende moskeeën dan driehonderd moskeeën die niet erkend zijn en waarop de overheid totaal geen vat heeft. Ik vind het dus een zeer goede zaak.

**De heer Chris Janssens (Vlaams Belang):** Minister, blijkbaar gaat het er bij u om dat we zo veel mogelijk moskeeën erkennen en er Vlaams belastinggeld aan spenderen zodat de overheid er enige vat op zou kunnen hebben.

Mag ik daarbij enigszins mijn twijfels hebben? Van de huidige 28 erkende moskeeën zijn er 13 Diyanet-moskeeën, die eigendom zijn van en beheerd worden door de Turkse staat, die er zelfs de imam aanstelt. In de Humo van deze week staat een artikel hoe Erdogan de Vlaamse Turken inpakt. In dat artikel wordt door Turken getuigd hoe die moskeeën AKP-bastions zijn, bastions van de partij van de Turkse fundamentalistische leider Erdogan. Hij was onlangs nog te gast in ons land om zo veel mogelijk Vlaamse Turken te zeggen dat ze toch maar niet te veel moeten integreren en het best Turk blijven.

Minister, legt u mij eens uit hoe u met de Vlaamse subsidiëring enige vat denkt te hebben op dergelijke Turkse staatsmoskeeën?

**De voorzitter:** Mevrouw Sminate heeft het woord.

**Mevrouw Nadia Sminate (N-VA):** Mijnheer Janssens, ik weet niet of u ooit het besluit van de Vlaamse Regering hebt gelezen over de erkenning van geloofsgemeenschappen. Daarin staat één artikel dat u wellicht zeer zal interesseren. (*Opmerkingen van de heer Chris Janssens*)

Dat artikel bepaalt namelijk dat geloofsgemeenschappen die een erkenning vragen, op geen enkele manier activiteiten die in strijd zijn met onze Grondwet, kunnen steunen. Bovendien worden zij ook geacht om het decreet na te leven wat betreft hun inburgeringsplicht. Dat zijn toch artikelen die ons een zekere controle geven over wat daar gebeurt.

Dus ja, voor mij is die erkenning een positieve zaak. Het betekent dat mensen worden betrokken bij onze samenleving. Het verwondert mij eerlijk gezegd niet dat u liever geen erkenning ziet komen. De minister heeft het ook al aangehaald. U hebt liever dat alles plaatsvindt in een of andere groezelige achterkamer.

Ik geef u gelijk op het punt van buitenlandse inmenging. Daarop moet natuurlijk erg worden toegekeken.

Uw betoog bewijst voor mij dat u uitgaat van een soort exclusief nationalisme. Ik ga uit van een inclusief nationalisme. Dit dossier maakt dat weer duidelijk.

**Minister Liesbeth Homans:** Ik zou het niet beter kunnen verwoorden dan mevrouw Sminate net heeft gedaan.

Mijnheer Janssens, in België zijn er 300 moskeeën, waarvan er 28 erkend zijn in Vlaanderen en er in totaal iets meer dan 75 erkend zijn. Ik vraag me af of het Vlaams Belang misschien voorstander is van niet-erkende moskeeën. Dat lijkt me ook geen goede zaak. In het kader van deradicalisering en preventie, wat een bevoegdheid is van de Vlaamse overheid, wordt vanuit mijn bevoegdheid Integratie en Inburgering een cursus maatschappelijke oriëntatie en NT2 (Nederlands als tweede taal) op maat van de imams georganiseerd. De Moslimexecutieve heeft zich erg bereid getoond om alle mensen die zij kan bereiken, te stimuleren om die cursus te volgen. Ik vind dat alvast een stap in de goede richting.

**De heer Chris Janssens (Vlaams Belang):** Mevrouw Sminate, ik ga ervan uit dat uw nationalisme een zelfvernietigingsnationalisme is, een 'weg met ons'-nationalisme, en dat is inderdaad helemaal niet het mijne.

Minister, de essentie van dit debat is dat voor mijn partij Vlaams belastinggeld niet mag worden gebruikt voor de verdere islamisering van Vlaanderen, want dat is wat u doet met de subsidiëring van steeds meer moskeeën. U creëert geen Vlaamse islam, maar de islamisering van Vlaanderen. Het is volgens mij een kwestie van politieke wil en moed, en die hebben u en deze regering blijkbaar niet wanneer het erop aankomt de islamisering van Vlaanderen een halt toe te roepen.

**De voorzitter:** De actuele vraag is afgehandeld.

**ACTUELE VRAAG van Peter Van Rompuy aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de introductie van een zelfrijdende wagen op de Vlaamse snelwegen en de regelgeving ter zake**

**De voorzitter:** De heer Van Rompuy heeft het woord.

**De heer Peter Van Rompuy (CD&V):** Minister, een van uw belangrijkste prioriteiten als minister van Mobiliteit is het voorkomen van verkeersongevallen en files. Er is een technologische revolutie die op beide vlakken een enorme sprong vooruit kan betekenen en dat is de zelfrijdende auto. Verschillende instellingen hebben gezegd dat er momenteel al heel wat mogelijk is binnen het huidige wetgevende kader. Uzelf hebt al de zelfrijdende bus in gang gezet in Zaventem en vorige week hebben wij in dit parlement een resolutie goedgekeurd die proefritten moet toelaten.

Autobouwer Tesla heeft aangekondigd dat zij in hun wagens op de openbare weg al een zelfrijdende functie zullen introduceren via een software-update. Over enkele weken zal die software-update beschikbaar zijn. Minister, is dat legaal binnen het huidige wetgevende kader?

**De voorzitter:** Minister Weyts heeft het woord.

**Minister Ben Weyts:** Het antwoord kan wat mij betreft niet ja en niet neen zijn omdat ik eenvoudigweg niet over de informatie beschik. Ik weet namelijk niet welke update zal worden doorgevoerd. Er is nog contact geweest, maar zoals ook Febiac tijdens de hoorzitting heeft bevestigd, kan ik niet meer zeggen dan dat Tesla eerder al heeft aangekondigd dat er een update zou komen met verregaande gevolgen. Welke dat concreet zullen zijn, is niet duidelijk. Wel hebben mijn administratie en Tesla intussen afgesproken dat wanneer Tesla duidelijk weet wat het wil doorvoeren in functie van die update, er een overleg zal plaatsvinden met de administratie. Verder staan wij op dat vlak nog niet.

**De heer Peter Van Rompuy (CD&V):** Minister, tussen droom en werkelijkheid staan wetten, decreten en praktische bezwaren. Maar ik apprecieert ten eerste dat u contact hebt genomen met Tesla om dit belangrijke vraagstuk te kunnen oplossen. Op vele vlakken zijn de wetgevende belemmeringen intussen weggevallen. Er is geen federale wetswijziging nodig, dat heeft de FOD Mobiliteit zelf bevestigd. Ook de verzekeringssector heeft bevestigd dat de zelfrijdende functie perfect mogelijk is en zou kunnen vallen onder de bestaande verzekeringswetgeving. U hebt gesproken over de homologatie in een schriftelijke vraag die ik u daarover heb gesteld.

Eigenlijk zijn heel wat belemmeringen verdwenen, en dus staan we op de rand van de doorbraak van de zelfrijdende auto, mits de bestuurder het stuur op elk ogenblik opnieuw kan overnemen.

Het zou van groot belang zijn voor onze regio als we ertoe kunnen komen dat de Teslawagens op een veilige en legale manier op onze snelwegen rondrijden.

**De voorzitter:** De heer Vandenbroucke heeft het woord.

**De heer Joris Vandenbroucke (sp.a):** Voorzitter, minister, we hebben vorige week in de commissie een interessante hoorzitting gehad over de zelfrijdende auto. Vandaag stelt collega Van Rompuy een interessante actuele vraag vanuit de invalshoek van het wetgevende kader.

Waar we nog niet over gediscussieerd hebben – wat we wel moeten doen –, is natuurlijk welke rol we zien voor die technologie of zelfrijdende wagen in ons mobiliteitssysteem. Vorige week heeft een spreker ons gewaarschuwd voor het zogenaamde reboundeffect. Als die technologie louter een comfortverhoging is van individueel transport, dan zou dat wel eens kunnen betekenen dat we nog meer met de auto gaan rijden en nog meer in de file gaan staan, wat op zich niet zo erg is voor degene die in de zelfrijdende wagen zit, maar wel voor de samenleving.

Minister, u werkt aan het Mobiliteitsplan Vlaanderen, waarin u een visie zal schetsen op de mobiliteit in Vlaanderen en onze behoeften tegen 2030. Ik hoop dat ik daarin een hoofdstuk vind met uw visie op de rol van de zelfrijdende wagen en die technologie in ons mobiliteitssysteem.

**De voorzitter:** Mevrouw De Ridder heeft het woord.

**Mevrouw Annick De Ridder (N-VA):** Ik stel vast dat eender welke uitspraak tijdens een hoorzitting in een commissie voldoende is om de dringende en actuele aard van een vraag in de plenaire vergadering te verantwoorden. *(Opmerkingen)*

Ik vind dat schitterend, ik juich dat toe. Ik kijk ernaar uit dat u dit interessante gegeven in de toekomst doortrekt, voorzitter.

Collega Van Rompuy, ik zou toch opletten met het pleidooi voor de Tesla. Ik spreek liever over de zelfrijdende auto. We moeten niet voor één merk spreken.

Minister, u hebt een proefproject uitgerold. Het wordt uitgetoetst op de terreinen van de luchthaven in Zaventem. Zijn daar al resultaten van bekend? Ik wil u met nadruk vragen om, wanneer die resultaten er zijn, ermee naar de commissie te komen zodat we opnieuw een interessant debat kunnen houden.

**Minister Ben Weyts:** Er is geen wijziging van de regelgeving nodig. Men is bezig met een aanpassing van de Conventie van Wenen. De conventie zegt dat men te allen tijde controle moet hebben over het stuur. De Europese deelcommissie van de VN is bezig met een ontwerp van aanpassing van die regelgeving. Dat moet inderdaad gebeuren, zeker als het gaat over massaproductie.

Ik heb begrepen dat er op federaal niveau nog hoorzittingen worden georganiseerd over de verzekeringen. Men vreest dat de verzekeringswetgeving moet worden aangepast. De reden daarvoor is eigenlijk heel banaal. Er moet een antwoord bestaan op de vraag: als een zelfrijdende wagen de berm in rijdt, wie is dan verantwoordelijk en verzekeringstechnisch aansprakelijk? Is dat de constructeur, dan wel de eigenaar van het voertuig? Blijkbaar is de federale overheid nog bezig om een en ander te bespreken.

Ik heb al gezegd: ik wacht niet. We moeten kunnen doen wat we zelf kunnen doen. Daarom heb ik dat project aangekondigd dat nu wordt uitgerold. Dat is niet eenvoudig. We hebben een offerte uitgeschreven, de selectie wordt nu afgerond. We gaan iemand aanwerven om de offerte te kunnen uitschrijven voor de

constructeurs die dat proefproject – de zelfrijdende bus op het besloten tracé in Zaventem – zouden kunnen begeleiden en coördineren. Ze mogen een bestek uitschrijven. Dat zou tegen eind dit jaar rond moeten zijn. Volgend jaar willen we effectief een constructeur of alleszins een partij hebben die dat proefproject wil trekken en wil zorgen voor een zelfrijdende bus.

Dus ja, er zijn nog wel wat hordes te nemen, vooral op internationaal en eigenlijk ook op federaal niveau. Dat moet ons er echter niet van weerhouden om in Vlaanderen al te doen wat we kunnen doen. En daarmee zijn we effectief bezig, samen met De Lijn en hopelijk ook samen met enkele constructeurs die ook in Vlaanderen werkzaam zijn.

**De heer Peter Van Rompuy (CD&V):** Minister, toen honderd jaar geleden de auto werd geïntroduceerd, mocht die in de stad 3 kilometer per uur rijden, er moest iemand naast de chauffeur zitten en voor de auto moest er een politieagent met een rode vlag lopen. Ik hoop dat we voor de zelfrijdende auto niet te veel rode vlaggen zullen hangen, maar ik heb het gevoel dat u van goede wil bent.

Wat ik eigenlijk hoop, is dat u zou zeggen, zoals de minister van Mobiliteit in Nederland, dat over twintig jaar haast alle auto's zelfrijdend kunnen zijn, dat mijn kinderen geen rijbewijs meer hoeven te halen en dat wanneer hun vader over twintig jaar in de auto stapt en zegt dat hij nog eens zelf zal rijden, zij zullen zeggen: "Vader, stop daarmee, dat is levensgevaarlijk."

**De voorzitter:** De actuele vraag is afgehandeld.

**ACTUELE VRAAG van Martine Taelman aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over zelfcontrole tegen discriminatiepraktijken door dienstenchequeondernemingen**

**De voorzitter:** Mevrouw Taelman heeft het woord.

**Mevrouw Martine Taelman (Open Vld):** Voorzitter, minister, collega's, dienstenchequeondernemingen zijn vandaag wel alom aanwezig in de debatten. Nu gaat het om het aspect discriminatie. Ik wil om te beginnen, benadrukken dat het voor onze fractie enorm belangrijk is dat elke vorm van discriminatie op de arbeidsmarkt bestreden wordt.

Vrijdag konden we via de pers vernemen dat de regering maatregelen heeft goedgekeurd om de discriminatie die opgedoken is in de dienstenchequesector, te bestrijden. De dienstenchequesector bestaat niet alleen uit private, commerciële ondernemingen, maar evengoed uit een openbare poot met de OCMW's en de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's), en uit non-profitorganisaties.

Vandaar, minister, mijn korte vraag. Kunt u garanderen dat al die ondernemingen worden gevat door de maatregelen waarin u voorziet, en hoe kunt u dat garanderen?

**De voorzitter:** Minister Muyters heeft het woord.

**Minister Philippe Muyters:** Voorzitter, mevrouw Taelman, voor mij is het heel duidelijk. Ik wil een actieplan waarbij iedereen betrokken is, ook onder meer het centrum voor gelijkheid. Ik wil ook dat iedereen die mee aan tafel zit, de engagementen van dat actieplan op zich neemt.

Een van die engagementen zijn de 'mystery callings'. Het is daarover dat iets in de krant is verschenen. Ik wil de hele sector engageren en vragen om met mystery callings aan sensibilisering te doen: bedrijven waarvan bij mystery

callings blijkt dat ze zouden willen discrimineren, zullen via een handleiding geholpen worden om in de toekomst op een gepaste manier te reageren en niet te discrimineren.

Als ik zeg 'de hele sector', dan is dat voor mij evengoed de private sector, zoals Federgon, als de openbare sector, met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), de OCMW's, Gezinszorg en de PWA's. Aan hen zal ik in het actieplan duidelijke engagementen vragen over die manier van werken.

Wie heb ik dan niet gevat? Dat zouden eventueel de was- en strijkdiensten zijn, maar die sturen niet direct mensen naar klanten, en eventueel ook de natuurlijke personen die niet aangesloten zijn. Daarom voorzie ik in het actieplan sowieso ook in een algemene sensibiliseringsactie en ook – en dat is totaal nieuw ten opzichte van wat er vroeger federaal was – heb ik in het bestek voor de uitgifte-maatschappij van de dienstencheques een verplichte sensibiliseringsactie rond antidiscriminatie opgenomen ten aanzien van alle dienstenchequebedrijven, en zo vat ik ze allemaal, maar ook ten aanzien van de klanten. Dit is een van de actiepunten. Het is ondertussen vertaald in het bestek. Ik meen dat we op die manier in de toekomst iedereen vatten in het actieplan.

**Mevrouw Martine Taelman (Open Vld):** Minister, ik dank u voor uw antwoord. De problematiek is naar aanleiding van een onderzoek door het Minderhedenforum op tafel gelegd. Uit dit onderzoek is gebleken dat vooral de openbare dienstenchequeondernemingen in de fout gaan. We moeten dan ook vermijden dat enkel de groep die u hebt vermeld hierdoor zou worden gevat. Het gaat dan om de bedrijven die bij Federgon zijn aangesloten. Die bedrijven hebben al ervaring met dergelijke mystery calls. Het is in de commissie aan bod gekomen dat misschien enkel die bedrijven hierdoor zouden worden gevat. Het probleem is echter groter en bestaat ook buiten die bedrijven. We moeten vermijden dat diegenen die al inspanningen hebben geleverd, wegens de meldingen problemen met erkenningen en dergelijke zouden krijgen.

Als een maatregel wordt uitgewerkt, moet die maatregel voor iedereen in de sector gelijk zijn. Dit moet voor iedereen gelden. Enkel op die manier kunnen we de arbeidsdiscriminatie bestrijden.

**De voorzitter:** De heer Van Malderen heeft het woord.

**De heer Bart Van Malderen (sp.a):** Mevrouw Taelman, ik dank u voor deze actuele vraag. Het antwoord lijkt me zeer eenvoudig. U vraagt om een garantie in verband met een uniforme, performante aanpak van de discriminatie in de dienstenchequeondernemingen. Ik ben en blijf ervan overtuigd dat hiervoor praktijktests door de overheid nodig zijn.

De Vlaamse Regering heeft onderzoeken besteld. Vorige week hebben we dit tijdens een hoorzitting besproken. Ik heb de onderzoekers op de man af een vraag gesteld. Ze hebben geantwoord dat dit juridisch mogelijk is. Die deur blijft open. Het is niet zo dat u niet kunt, maar dat u niet wilt.

In heel wat sectoren, gaande van het verkeer tot de gezondheid en de milieuzorg, gebruiken we een combinatie van wortel en stok, van sensibiliseringsen en gerichte sancties. Waarom kan dit niet in verband met discriminatie? We hebben die praktijktests broodnodig.

**De voorzitter:** De heer Annouri heeft het woord.

**De heer Imade Annouri (Groen):** Voorzitter, ik heb een bijkomende concrete vraag. Vorige week heeft een lid van de N-VA in de pers verklaard dat praktijktests niet mogelijk zijn. Hij heeft zich hiervoor gebaseerd op de studie van

het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA) die tijdens de hoorzitting is besproken. Hij is wel vergeten te vermelden dat de onderzoekers zelf hebben gevraagd rekening te houden met de beperktheden van de studie en de studie niet als basis voor een antidiscriminatiebeleid te gebruiken.

Tijdens de voormiddag hebben de vakbonden een duidelijk pleidooi voor praktijktests gehouden. Na de middag heeft de heer Vlierink van de rechts-faculteit van de KU Leuven op mijn vraag duidelijk geantwoord dat praktijktests, mits enkele juridische aanpassingen, mogelijk zijn. De vraag is niet of de tests mogelijk zijn. Het komt erop aan ze te onderbouwen.

Minister, bent u het eens met de Vlaamse volksvertegenwoordiger die vorige week duidelijk heeft verklaard dat praktijktests niet mogelijk zijn, of bent u bereid die optie als minister nog verder te verkennen?

**De voorzitter:** De heer Sintobin heeft het woord.

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Voorzitter, hoewel ook wij discriminatie in de sector natuurlijk niet kunnen goedkeuren, vind ik het toch grappig. Daarnet hebben we een debat gevoerd over het belang van de dienstenchequesector in de sociale economie en over het belang van jobs in die sector. Ik vrees dat we de sector nu dreigen te viseren.

Mevrouw Taelman, ik ga akkoord dat er ten aanzien van die bedrijven een zekere sensibilisering moet komen. Als er nu één sector is die allochtonen tewerkstelt, is het echter wel de sector van de dienstenchequebedrijven.

Ik weet uit ervaring dat consumenten die om een bepaalde poetshulp vragen dat niet altijd om redenen van discriminatie doen. U lijkt dat te denken. Ik vind dat we die praktijktests zeker niet moeten invoeren. We moeten ons op sensibilisering toespitsen.

**De voorzitter:** Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

**Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA):** Voorzitter, ik vind het een beetje vreemd dat deze actuele vraag hier wordt gesteld. We hebben in de commissie hoorzittingen georganiseerd. We hebben afgesproken dat we een gedachte-wisseling met de minister zouden houden. Ik zou het onderwerp dan ook graag nog in de commissie bespreken.

Mevrouw Taelman, u hebt uiteraard gelijk. Er is discriminatie in de publieke en de private dienstenchequebedrijven. Beide sectoren kampen met dezelfde problemen. Alvorens maatregelen te nemen of tot uitspraken over te gaan, zou ik toch willen vragen de gedachtewisseling in de commissie voort te zetten.

**De voorzitter:** De heer Bothuyne heeft het woord.

**De heer Robrecht Bothuyne (CD&V):** We moeten inderdaad discriminatie bestrijden maar vooral ook vermijden. In die zin ben ik ook blij met het antwoord van de minister: een breed actieplan waarbij alle werkgevers worden betrokken, zowel uit de privésector als uit de openbare sector, maar ook werknemers en klanten. De Vlaamse overheid heeft een lange geschiedenis van een sterk diversiteitsbeleid met heel wat instrumenten. Minister, hoe zullen die instrumenten, zoals de diversiteits- en loopbaanplannen, Jobkanaal, consulenten, worden ingezet bij het plan?

**Minister Philippe Muyters:** Ik wil het antwoord voor mevrouw Van Eetvelde en de heer Bothuyne combineren. Laat mij toe om in de commissie – dan hebben we iets meer tijd dan de 4 minuten 51 seconden die mij nog resten – wat dieper in te gaan op de verschillende aspecten die ik in het actieplan zie. Ik zal ernaar

streven om samen met alle betrokken partners effectief tot een actieplan te komen waar iedereen engagementen neemt die ze nadien sterk zullen maken. Dat is de bedoeling. Laat ons dat doen in de hoorzittingen waar de aspecten van diversiteitsplannen, waar de betrokkenheid van sectoren aan bod moet kunnen komen. Het is mijn bedoeling dat iedereen engagementen neemt.

Mijnheer Annouri en mijnheer Van Malderen, voor mij is het heel duidelijk. Ik vind het raar dat jullie citeren uit de commissie. Ik heb begrepen dat het advies van Eubelius ook al aan bod is gekomen. Daar staat dan wel duidelijk in dat het een moeilijkheid is om de praktijktesten toe te passen. Er staat ook in wie er uiteindelijk voor bevoegd is, en dat is niet de Vlaamse overheid. Er is ook naar voren gekomen dat het een degelijke studie is; dat hebben ook de andere onderzoekers naar voren gebracht.

Ik ben het eens met u, mijnheer Van Malderen. Laat ons sensibiliseren en sanctioneren als het moet. Sensibiliseren betekent dat de praktijktesten worden gebruikt om de sector te sensibiliseren. Dat is de juiste manier om dit wapen te gebruiken. Laat ons dan sanctioneren, en beter dan mijn federale oud-collega dat deed. Ik zal in een getrapt systeem voorzien zodat niet meteen de erkenning moet worden ingetrokken, wat in de praktijk dan toch niet gebeurt. Laat ons dan werken met boetes waar het mogelijk is. Ik zal het dus anders doen dan mijn federale oud-collega, die geen gevolg gaf aan mogelijke sanctionering.

Als het duidelijk is dat een bedrijf niet wenst om discriminatiemaatregelen te nemen, als er moedwil is, dan mogen we dat niet toestaan. Mevrouw Taelman, ik veronderstel dat u het daarmee eens bent.

Uw bekommernis was de openbare sector, evengoed als de privésector, en ik kan daar volmondig 'ja' op zeggen. We zullen die maatregelen, de mystery calling als sensibiliserend middel vanuit de sector, toepassen in de totale sector, de openbare en de privé. Dat is mijn bedoeling.

**Mevrouw Martine Taelman (Open Vld):** Het klopt natuurlijk dat de dienstenchequesector een sector is die procentueel al heel veel allochtonen tewerkstelt. Wie wordt er nu gevisieerd? Federgon heeft in de interimsector al bewezen dat zij een effectief instrument hebben, namelijk de mystery calling. Aan mijn collega's van sp.a en Groen wil ik zeggen dat het mij niet uitmaakt hoe de kat muizen vangt, als ze ze maar vangt.

**De voorzitter:** De actuele vraag is afgehandeld.

**ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over geïntegreerd onderwijs (gon) en inclusief onderwijs (ION) en de integratie in het M-decreet**

**ACTUELE VRAAG van Kathleen Krekels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de competentiebegeleiders bij de implementatie van het M-decreet**

**De voorzitter:** Mevrouw Meuleman heeft het woord.

**Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen):** Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over de gon-begeleiding. Gon staat voor geïntegreerd onderwijs. Het is een systeem waarbij kinderen die in het gewone onderwijs les volgen, maar bepaalde specifieke onderwijsbehoeften hebben omdat ze leer- of opvoedingsproblemen hebben, extra ondersteuning krijgen vanuit het buitengewoon onderwijs. De expertise van het buitengewoon onderwijs wordt al jarenlang ingezet in het gewone onderwijs. Het systeem bestaat al heel lang.



Nu bereiken ons daarover verontrustende signalen. Een bezorgde moeder die ook zorgcoördinator is in een school, is een petitie gestart, omdat ze merkt dat het krijgen van attesten en de toewijzing van de gon-begeleiding zijn bemoeilijkt. Ondertussen hebben al zesduizend bezorgde ouders en leerkrachten de petitie ondertekend, omdat men overal het gevoel heeft dat er minder toewijzingen worden gedaan. De cijfers die ik gisteren en vandaag heb verzameld, bevestigen dat ook. Men spreekt zelfs van een halvering van het aantal toegekende uren gon-begeleiding.

Het heeft alles met het M-decreet te maken. Beide systemen gaan over inclusief onderwijs: onderwijs aan kinderen met specifieke onderwijsbehoeften in het gewone onderwijs. Er is altijd gezegd dat het M-decreet op geen enkele manier een besparing zou zijn. Ik reken daar ook bij, minister, dat er absoluut niet mag worden bespaard op de gon-uren. Als er minder uren worden toegewezen, zou ik graag weten hoe dat komt, minister, en wat u daaraan zult doen.

**De voorzitter:** Mevrouw Krekels heeft het woord.

**Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA):** Minister, de ongerustheid waarover mevrouw Meuleman sprak, is al een tijd gaande in het onderwijs, dat weten we. Het mag ons niet verbazen dat zich dat nu op alle domeinen manifesteert.

Bij de goedkeuring van het M-decreet heeft de N-VA ervoor geijverd dat het gefaseerd zou gebeuren, er voldoende controle zou zijn en dat we zouden bijsturen als het nodig is. Dat proberen we ook te doen, op politiek vlak. In september 2014 hebben we 70 extra pedagogische begeleiders of competentiebegeleiders aangenomen binnen het Samenwerkingsverband Netgebonden Pedagogische Begeleidingsdiensten. Bij de stopzetting van die dienst hebben we 64 van die competentie-medewerkers verspreid over de verschillende netten, juist met de bedoeling om dit M-decreet te implementeren in scholen en scholen daarbij te ondersteunen. We zijn nu ook volop bezig met een pre-waARBorgregeling, zodat de expertise van het buitengewone onderwijs zal worden overgezet naar het gewone onderwijs.

Elke school heeft een zorgcoördinator en ondersteuning van de CLB's en de gon-begeleiding. Ondanks al die zaken die we politiek proberen te doen, blijft de ongerustheid. Er worden inderdaad petities opgestart. In de kranten verschijnen artikels van ongeruste directeurs, leerkrachten en ouders, omdat ze niet goed weten waar ze aan toe zijn. Daarom, minister, is het heel belangrijk dat we duidelijkheid scheppen. We moeten opvolgen of de initiatieven die we nemen, het doel bereiken waarvoor we ze hebben opgezet. We moeten ook nakijken waar het eventueel misloopt.

Minister, ik stel u de vraag expliciet in de hoop dat uw antwoord duidelijkheid zal geven voor het onderwijsveld. Wat is de stand van zaken van de concrete initiatieven die we nu reeds hebben gepland voor het volgende schooljaar om de implementatie van het M-decreet te doen slagen?

**De voorzitter:** Minister Crevits heeft het woord.

**Minister Hilde Crevits:** Collega's, het is logisch dat een zo belangrijk decreet als het M-decreet, dat in het laatste jaar van de vorige legislatuur in dit parlement is goedgekeurd, op het terrein tot zorgen leidt. Het siert directies en leraars ook dat ze er met zeer veel ernst mee omgaan en proberen om het op een zo goed mogelijke wijze te implementeren.

Voor mij en voor de hele Vlaamse Regering is het cruciaal dat het buitengewoon onderwijs op een heel sterke manier ook in de toekomst blijft bestaan. Dat heeft twee luiken. Enerzijds zal ook in de toekomst een groep kinderen sowieso een vaste en terechte plaats hebben in ons buitengewone onderwijs. Anderzijds gaan

we, mevrouw Meuleman, de expertise die vandaag aanwezig is in ons buitengewoon onderwijs, maximaal inzetten in het gewone onderwijs.

Mevrouw Krekels, u zegt terecht dat we moeten bijsturen indien nodig. Een bijsturing die ik zelf heb geïnitieerd en die nog moet worden goedgekeurd in het parlement, is de pre-waARBorgregeling. Mevrouw Meuleman, u zegt daarover vandaag op uw blog dat we nog geen zekerheid hebben. Maar er moet nog over worden gestemd. Die regeling zat niet vervat in het decreet dat eind vorige legislatuur is goedgekeurd.

We hebben deze week met de werkgevers en werknemers een akkoord bereikt over hoe de uren en middelen zullen worden ingezet. Ik moet dit akkoord nog voorleggen aan de Vlaamse Regering. Dan zullen we daarover hopelijk voldoende duidelijkheid hebben. Maar het decreet moet hier nog wel worden goedgekeurd.

Mevrouw Meuleman, ik zal niet toelaten dat er plots een heel grote daling is van het toegekende aantal gon-uren. Dat kan natuurlijk niet. Die leerlingen zitten ofwel in het buitengewoon ofwel in het gewoon onderwijs, ofwel is er een gemotiveerd verslag dat meteen zegt waarom er gon wordt toegekend. Dat is ook de reden waarom we die prewaARBorgregeling invoeren. Logischerwijze zal het aantal aanvragen in het gewoon onderwijs toenemen. Wij moeten die cijfers controleren. We zijn daarvoor met de scholen contact aan het nemen. Als het klopt dat er op dit ogenblik minder goedgekeurde aanvragen zijn, kan dat te maken hebben met het feit dat het de eerste keer is dat de CLB's met die verslagen moeten werken. Ze hebben tot 30 september de tijd om al dan niet toe te kennen. Ze hebben wat extra tijd nodig. Het schooljaar start natuurlijk op 1 september. Ik ben dus bereid om te bekijken, zoals we in het parlement hebben goedgekeurd, of we de hertelling moeten doen voor type 9 en of we ook niet een overgangsjaar moeten maken, tot de volledige gon-omkadering gestabiliseerd is.

Mevrouw Meuleman, u weet dat het parlement de criteria om gon toe te kennen, of om daartoe toegang te krijgen, heeft goedgekeurd. Ze zijn decretaal verankerd en moeten dus worden toegepast.

Mevrouw Krekels, gon heb ik daarnet proberen toe te lichten. Wat uw vragen betreft: de competentiebegeleiders kunnen ook in de klas begeleiding geven. Scholen kunnen dat vragen. Zij zijn daarvan verwittigd. Zij kunnen daar gebruik van maken. Het is heel cruciaal dat ze dat ook doen. U weet dat alle nascholingsmiddelen voor het volgende schooljaar en het schooljaar erna prioritair zullen worden ingezet om leerkrachten vertrouwd te maken. De grootste waarborg om de overgang soepel te laten verlopen, is volgens mij dat we de expertise die in het buitengewoon onderwijs bestaat, blijven inzetten door middel van de waarborgregeling in het gewoon onderwijs. Dat is de keuze die is gemaakt en die de sterke verankering van ons buitengewoon onderwijs in de toekomst zal waarborgen.

**Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen):** Minister, we zijn juni. Het M-decreet gaat van start in september. We hebben nog dertien weken. De prewaARBorgregeling, waardoor een aantal middelen effectief zullen verschuiven, moet nog worden goedgekeurd. Maar ook mijnheer De Ro waarschuwt al heel lang voor het feit dat die verschuiving wel degelijk aan het gebeuren is en dat dat iets is waarvoor wij al lang klaar hadden moeten zijn. Nu is dat goedgekeurd, maar men weet nog niet op welke manier die middelen zullen worden toegekend, hoe die ondersteuning zal worden ingezet.

Ik heb mij laten vertellen – en ik weet niet of u dat kunt bevestigen – dat er wat betreft de gon-begeleiding wel een ernstig probleem is bij de CLB's. Zij moeten zorgen voor de nieuwe attestering, maar zij bezwijken op dit moment onder de werkdruk. Heel wat mensen zitten thuis met burn-outproblemen omdat er zoveel

extra taken zijn bijgekomen. De vorige minister heeft bespaard op de CLB's. Maar ook u hebt dit jaar bespaard op de CLB's, terwijl zij zo'n enorme verschuiving moeten realiseren. Ik pleit er dus inderdaad voor om één overgangsjaar in te voeren, zeker wat gon betreft. Ik hoop dat u dat kunt bevestigen: dat we zeker geen kinderen maar ook geen leerkrachten die nu werkzaam zijn in het buitengewoon onderwijs in de kou laten staan. *(Applaus bij Groen en van mevrouw Freya Van den Bossche)*

**Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA):** Minister, het is inderdaad zo dat de scholen er zich van bewust zijn dat ze een beroep mogen doen op de competentie-begeleiders. We horen wel zeggen dat de hulp die zij krijgen, zich vaak beperkt tot wat theoretische uiteenzettingen over hoe ze het moeten doen. Mijn vraag is nu: hoe kunnen we dat een beetje concreter krijgen? Hebt u daar zicht op wat betreft het voorbije jaar? Hoe zal dat het volgende schooljaar verder verlopen?

Ik wil ook ingaan op de bezorgdheid met betrekking tot gon en de CLB's. Dat gaat momenteel inderdaad niet altijd even vlot. Neemt u ten aanzien van de mensen van de CLB's concrete initiatieven? Hebt u met hen gesprekken? Ik weet niet hoe we ervoor kunnen zorgen dat de CLB's en gon dit schooljaar beter op elkaar kunnen inspelen zodat geen enkel kind de zorg die het nodig heeft, zal mislopen.

**De voorzitter:** Mevrouw Helsen heeft het woord.

**Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V):** Minister, wat zich vandaag voordoet, hebben we in de vorige legislatuur al aangekaart als een knelpunt dat niet is meegenomen in het M-decreet, maar dat wel cruciaal is, namelijk de hele gon-regeling. Het is van belang dat wij de regelgeving die we met het M-decreet hebben goedgekeurd, bekijken met betrekking tot gon, heel specifiek voor de oude types 8, 1 en 3, die als voorwaarde stellen dat een leerling eerst negen maanden in het buitengewoon onderwijs ingeschreven moet zijn geweest vooraleer hij in aanmerking komt voor gon.

We gaan vandaag heel wat leerlingen hebben die mogelijk in aanmerking komen voor het type 1, 8 en 3, maar de keuze maken om les te volgen in het gewone onderwijs, die geen aanspraak kunnen maken op gon-ondersteuning, waarbij het gewone onderwijs toch wel ondersteuning nodig heeft. Ik vind het dan ook heel belangrijk dat de gon-begeleiders ter beschikking blijven om het gewone onderwijs te ondersteunen, en dat we die voorwaarde om negen maanden in het gewone onderwijs ingeschreven te zijn geweest, herbekijken in afwachting van een nieuwe regelgeving rond gon.

**De voorzitter:** De heer De Ro heeft het woord.

**De heer Jo De Ro (Open Vld):** Voorzitter, collega's, een jaar geleden werd ik hier, samen met een paar collega's die bij de behandeling in de plenaire vergadering heel veel kritische vragen stelden over het M-decreet, weggelachen en aan de kant gezet als paniekzaaiers en doemdenkers. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

Niet door u, dat is waar. Wij gaven toen een aantal dingen mee. Er was volgens ons te weinig tijd om zo'n fundamenteel decreet in te voeren. De waarborg was er niet onmiddellijk, niet in dit jaar, maar ook niet in uitvoeringsbesluiten. Er was voor gon geen toekomstperspectief. Er was onder andere het argument dat kinderen die nooit in het buitengewoon onderwijs zullen zitten door het M-decreet en onmiddellijk in het gewoon onderwijs ingeschreven worden, ook recht hebben op begeleiding. U moet er het verslag van die plenaire vergadering van toen maar eens op nalezen. Ik kan mij daar moeilijk vrolijk over maken, omdat het thema te ernstig is.

Minister, een van de zaken die ik toen vreesde, was dat er een stukje expertise vanuit het buitengewoon onderwijs verloren zou gaan. Ik zie nu al dat mensen

gesolliciteerd hebben in de welzijnssector. Ze zullen daar met veel plezier ontvangen worden, maar die zijn we dus al definitief kwijt. Hoe gaan we die mensen houden? En vooral: gaan die mensen die we op die manier houden, met kinderen bezig zijn, met leerkrachten, of met beiden?

**Minister Hilde Crevits:** Collega's, het M-decreet is goedgekeurd in dit parlement. We moeten nu ook het momentum grijpen om ervoor te zorgen dat het op een zorgvuldige manier uitgevoerd raakt. En dat is geen revolutie, wat mij betreft. Ik zie daar een evolutie in. Dat is iets wat in heel veel scholen al gebeurt. 15.000 kinderen die eigenlijk school zouden kunnen lopen in het buitengewoon onderwijs, lopen vandaag al school in het gewoon onderwijs. Uiteraard, collega's, is dat ook en mede dankzij de gon-begeleiding zoals ze vandaag bestaat.

Als u mij vandaag engagementen vraagt, collega's, is het zeker mijn overtuiging dat we moeten bekijken hoe we de gon-begeleiding kunnen specificeren en hervormen. Er komen allerhande vragen. Ik stel mij zelf ook vragen. Voor mij was dat nieuw. Dat is gedurende twee jaar. Dat is allemaal heel strikt geregeld. Moet dat zo? Kun je dat niet veel meer op basis van de noden van het kind doen, en niet binnen dat strakke carcan?

Ik ben bereid om daar alle gesprekken over te voeren, maar ik wil niet dat de expertise en de begeleiders, zoals ze vandaag bestaan en ondersteuning bieden aan scholen, verdwijnen. Minder kinderen in het buitengewoon onderwijs, betekent volgens mij dat er meer ondersteuning nodig is in het gewoon onderwijs. En dus heb je die expertise nodig. En dus moeten we volgend jaar als een overgangsjaar beschouwen.

Mijnheer De Ro, u zei dat er mensen al elders aan het solliciteren zijn. Door de prewaaiborgregeling die we hier gaan goedkeuren en door het akkoord tussen werkgevers en werknemers dat een paar dagen geleden bereikt is, zal ik hopelijk – maar u moet mij de tijd laten om mijn collega's in de Vlaamse Regering daarover te informeren en te consulteren – zeer snel duidelijkheid kunnen geven. Sneller kon niet, want we hebben nu al met werkgevers en werknemers onderhandeld voordat erover gestemd is. Je kunt dan zeggen dat het vroeger goedgekeurd had moeten worden in dit parlement, maar de zaken lopen zoals ze lopen.

We hebben ingegrepen zodra we definitieve cijfers hadden. De zorg die aan mij wordt geuit, is een zorg om de expertise buitengewoon onderwijs te behouden ofwel binnen het onderwijs zelf ofwel ten dienste van het gewoon onderwijs. Ik zal daar zeer zorgvuldig over waken.

Mevrouw Krekels, u hebt zeker gelijk. Morgen zitten mijn mensen trouwens samen met ook de CLB's. Er zijn mij geen signalen bekend dat ze het niet aankunnen, maar wel dat ze moeten werken met een nieuwe werkwijze. Ze willen dat op een goede manier doen. De inspectie heeft gezegd dat er nu twee jaar niet zal worden geïnspecteerd om alle kansen te geven en te ondersteunen in plaats van te controleren. We zullen zien waar het schoentje precies knelt, maar ik ben zeker bereid om onmiddellijk maatregelen te treffen. We moeten ook wat vertrouwen geven aan het veld om hun werkwijze te kunnen uitvoeren.

Mevrouw Krekels had nog een vraag over de praktische ondersteuning in de klas. Die is terecht. Er zijn goede praktijkvoorbeelden. Ze kunnen heel veel een beroep doen op expertise. Als scholen informatieve vragen hebben, kunnen we helpen. De netten hebben heel veel mogelijkheden om ondersteuning aan te bieden. Ik probeer hun daarin vertrouwen te geven. Ik zal wel het signaal overbrengen dat men iets minder heeft aan theoretische lessen.

Laat ons in vertrouwen samenwerken om de expertise buitengewoon onderwijs te behouden en eigenlijk op een sterkere manier te behouden dan waarin initieel

was voorzien in het decreet dat tijdens de vorige legislatuur is goedgekeurd, door het feit dat we met de prewaarborgregeling nu al dit jaar meer dan 2 miljoen euro extra behouden die anders zouden zijn weggeloeid.

**Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen):** Minister, we zijn juni. In september zullen er heel wat kinderen naar het gewoon onderwijs gaan. Die scholen weten nog altijd niet op welke ondersteuning, op hoeveel leerkrachten en middelen ze kunnen rekenen. Ouders zijn ongerust omdat hun kinderen nog altijd geen gon-begeleiding te pakken hebben terwijl ze dat broodnodig hebben. Wat gebeurt er? Heel veel ouders kijken dan maar naar de privésector en gaan opnieuw op zoek naar een privélogopediste. Dat is gelijk aan een soort 'trek uw plan'-beleid. Dat zou ook betekenen dat we de factuur doorsturen naar de gezinnen terwijl die eigenlijk bij de Vlaamse Regering zou moeten liggen. Ik zou er nogmaals op willen aandringen dat er geen euro verloren gaat op vlak van de gon-regeling, maar dat de middelen worden ingezet daar waar ze het meeste nodig zijn voor kinderen met specifieke leerbehoeftes.

**Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA):** Het is inderdaad zo dat de tijd ons een beetje inhaalt. U vraagt meer tijd en de scholen vragen eigenlijk ook meer tijd om alles in goede banen te kunnen leiden. Omdat ze voelen dat de tijd kort, vragen ze om de bestaande ondersteuning zeker te behouden en ontvangen ze bijkomende ondersteuning met open armen. Het zal onze taak zijn om dit zo goed mogelijk te bewaken. Het komt allemaal terecht in de klas, en we moeten alles wat in onze macht ligt, gebruiken om ervoor te zorgen dat we vanaf 1 september het maximale hebben gedaan voor onze leerkrachten en kinderen in de klas.

**De voorzitter:** De actuele vragen zijn afgehandeld.

**ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de professionalisering van de lerarenopleiding**

**De voorzitter:** Mevrouw Gennez heeft het woord.

**Mevrouw Caroline Gennez (sp.a):** Voorzitter, minister, deze week namen we kennis van verontrustende cijfers: een op twee studenten lerarenopleiding stroomt vroegtijdig uit, wat natuurlijk demotivatatie in de hand werkt. Eens mensen in het beroep instappen, zien we ook dat een op vijf jonge leerkrachten binnen de vijf jaar de school weer verlaat. Dat is ook een drama, want ons onderwijs heeft permanent vers en sterk bloed nodig.

Ik wil het daarom niet alleen hebben over de lerarenopleiding, maar ook over de professionalisering en de nascholing binnen het beroep. We moeten heel veel aandacht hebben voor de omkadering van jonge leerkrachten, maar ook voor werkbaar werk voor leerkrachten die al langer in het beroep staan.

Minister, het loopbaanpact staat op stapel. Kunt u al een tipje van de sluier oplichten en daarover al concreet inzicht geven vooraleer u de onderhandelingen aanvat?

**De voorzitter:** Minister Crevits heeft het woord.

**Minister Hilde Crevits:** Mevrouw Gennez, vorige week is er hier ook een debat geweest over die loopbaan en de uitspraken over wat je daar zoal in moet stoppen. Ik heb toen gezegd dat het sociaal overleg daarover zou starten en dat ik daar geen grote uitspraken over zou doen. Ik zal dat wel rond de tafel doen. Wel kan ik vandaag het volgende zeggen. De komende maanden zijn cruciaal voor de onderhandelingen. Ik vind immers echt dat we ernstig moeten nadenken

over de loopbaan van leerkrachten. Prioritair is natuurlijk het volgende als het gaat over de perceptie van het beroep van leerkracht: men moet ermee ophouden leerkrachten te stigmatiseren, alsof alles slecht zou zijn. Als we bekijken welke beroepen het grootste vertrouwen krijgen van de mensen, dan staat het onderwijs met stip op één in die rangschikking. We doen het au fond dus eigenlijk goed, maar er zijn knelpunten.

Er zijn ten eerste de knelpunten bij de instroom. Vandaar de communicatie deze week en de terechte zorg en vragen wanneer die instaproef er komt en hoe we die vorm gaan geven. We hebben daar een uitvoerige discussie over gehad in het parlement. Ik zal die niet hernemen, maar de focus ligt daarbij op het al starten in het volgende academiejaar. In het academiejaar erna moet dat volledig op poten staan.

Ten tweede is er het curriculum zelf: hoe kunnen we leerkrachten tijdens de opleiding weerbaarder maken voor de vele uitdagingen waarmee ons onderwijs kampt en waardoor leerkrachten soms ontmoedigd raken?

Ten derde is er de instap in het beroep: hoe kunnen we hen voldoende ondersteunen? Dan zijn we beland bij het loopbaantraject. De mentoruren zijn ooit afgeschaft. Ik was gisteren in Zaventem op bezoek in een school, en heb gemerkt dat men daar wel nog met die mentoruren werkt, en dat op die manier jonge leerkrachten echt fel worden ondersteund.

Het vierde punt dat mij ook wat zorgen baart, is de aansluiting bij het beroep, de stages. Ik zie dat er op het terrein steeds meer moeilijkheden ontstaan voor sommige scholen om voldoende stageplaatsen te vinden. Ik vind dat eigenlijk heel vreemd, want au fond zouden scholen onze stagiairs of kandidaat-leraren met open armen moeten ontvangen.

Dat zijn dus vier grote onderdelen. Het loopbaanpact, waarnaar u concreet hebt gevraagd, zit daar mee in. De komende maanden kunnen er hopelijk doorbraken ter zake worden bereikt met werkgevers en werknemers.

**Mevrouw Caroline Gennez (sp-a):** Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben het uiteraard eens met die vier onderdelen. Ik denk dat we daarover ook kamerbreed een discussie kunnen hebben en een draagvlak kunnen vinden. Er moet me echter wel iets van het hart. Als we het echt hebben over nascholing en professionalisering, dan vraag ik me toch wel af waarom men, in het kader van het decreet houdende de onderwijskwaliteit, specifiek met betrekking tot de vorming van leerkrachten en organisatieontwikkeling in deze legislatuur, los van de mentoruren uit de vorige legislatuur, 1,4 miljoen euro bespaart. Waarom doet men hetzelfde bij de pedagogische begeleiding, die echt inzet op de competentieontwikkeling en de versterking van al onze leraars? Waarom bespaart men ook daar 1,5 miljoen euro? Opgeteld gaat dat grosso modo over bijna 3 miljoen euro die u met één pennentrek hebt weggesaneerd. Hoe kunt u dan ernstig zeggen en beloven aan al die leraars dat ze permanent en professioneel zullen worden gevormd en bijgeschoold?

**De voorzitter:** De heer Daniëls heeft het woord.

**De heer Koen Daniëls (N-VA):** Voorzitter, mevrouw Gennez, u hebt het krantenartikel naar aanleiding van mijn schriftelijke vraag duidelijk goed gelezen. Ik heb ook geen actuele vraag ingediend, omdat we morgen in de commissie drie vragen hebben over de lerarenopleiding. Het lijkt me dus goed om daar het debat uitvoerig te voeren. Ik wil echter toch verwijzen naar het rapport 'Beleidsevaluatie lerarenopleidingen' van juli 2013. Dat is toch al eventjes geleden, bijna twee jaar. Erin komen inderdaad een aantal zaken aan bod, waaronder uiteraard ook de oriëntatie. Ik denk echter dat we daarover ondertussen al genoeg hebben gehoord.

Minister, ik ben blij te horen dat die niet-bindende toelatingsproef er is, dat die er zal komen, dat die in 2016-2017 zeker operationeel zal zijn. Ook de praktijkschok komt echter aan bod, dus de invulling van de opleiding versus wat het beroep inhoudt, net als de actualisering van het beroepsprofiel. Ik stel toch vast dat de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) er niet echt uitkomt als het gaat over de vraag hoe die eruit zou moeten zien. Er zijn ook de zijinstromers. Er zijn inderdaad ook de stages. Uit die evaluatie is immers ook gebleken dat er nood is aan een betere vakkennis bij de eerste en de tweede graad secundair onderwijs. Minister, hoever staat u met het uitvoering geven aan de inhoud van die evaluatie?

**De voorzitter:** Mevrouw Helsen heeft het woord.

**Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V):** Minister, we hebben al een debat gehad over de lerarenopleiding. Morgen komen we er opnieuw op terug en vandaag staan we er ook bij stil. Het is dus zeer belangrijk.

U geeft vier items aan waaraan moet worden gewerkt als we kijken naar de lerarenopleiding. U was gisteren in Zaventem. Wel, ik was gisteren in Turnhout. Ik heb daar de gelegenheid gehad om met bijna driehonderd studenten te spreken die binnen enkele weken afstuderen, maar ook met lerarenopleiders. Zij hebben ook een bezorgdheid geuit over de lerarenopleiding en ze hebben ook bekommernissen geuit met betrekking tot de hervorming die we gaan doorvoeren.

Ze zeggen heel duidelijk dat ze in de opleiding nog te veel tijd nodig hebben om kennis over te dragen die de jonge leerkrachten moeten hebben en dat ze te weinig tijd hebben om te investeren in de begeleiding van die jonge mensen om hen pedagogische, psychologische en sociale vaardigheden bij te brengen, wat cruciaal is. Ze hebben ook veel te weinig tijd om die studenten te begeleiden in de scholen waar ze stage lopen.

Een laatste element – en dat is nog niet ingebracht in de debatten die we al gevoerd hebben – is dat ze ook heel duidelijk zeggen dat het van groot belang is om het decreet Financiering Hoger Onderwijs grondig te bekijken omdat ook dat een impact heeft op de manier waarop ze vandaag aan de slag kunnen met de studenten en op de kwaliteit die ze kunnen leveren. Ook dat hebben ze gisteren onder de aandacht gebracht.

**De voorzitter:** Mevrouw Brusseel heeft het woord.

**Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld):** Minister, dank u voor uw antwoord op de gestelde vragen. We zijn daar vanuit onze fractie zeer tevreden mee. We wensen uiteraard een aantal bezorgdheden mee te geven.

Er zijn twee verschillende zaken aangehaald door mevrouw Gennez. De uitstroom van de studenten is nog iets anders dan de uitstroom van leerkrachten. Daar zijn dus verschillende oplossingen voor nodig.

Minister, ik denk in eerste instantie dat het heel erg belangrijk is om de kandidaat-studenten goed te informeren en een goed beeld te geven over hun capaciteiten vooraleer ze hun studie aanvangen. Dat is één zaak. Dat moet je uiteraard doen op een manier die wetenschappelijk gevalideerd is. Je kunt intakegesprekken organiseren, je kunt op diverse wijzen toelatingsvoorwaarden instellen, maar het is voor onze fractie van belang dat daar niet in wordt geïmproviseerd. Daar is nog werk aan de winkel en we zullen helaas niet sneller kunnen lopen dan de wetenschappelijke realiteit ons toestaat.

Daarnaast is het ook belangrijk om over de loopbaan zelf te spreken. Dat zullen we ook nog verder doen. Ik heb ook oog voor de problemen in het secundair onderwijs. Ik denk overigens, mevrouw Gennez, dat een van de slechtere

beslissingen ooit was om de mentorenuren af te schaffen. Ik wens te benadrukken dat het nodig is om jonge leerkrachten te begeleiden in hun opdracht en dat men moet afstappen van de mentaliteit om jonge leerkrachten de moeilijkste lesopdrachten te geven maar die moet geven aan de oudere leerkrachten.

**Minister Hilde Crevits:** Het is onmogelijk om in het kader van een actuele vraag al die werven te bespreken. Maar laat me over een zaak duidelijk zijn: wat we niet mogen doen, is alles aan alles koppelen, waardoor er niets meer vooruit gaat.

Collega's, ik vind het prioritair om voor iemand die de keuze maakt om leraar te worden, de instapdrempel niet te verhogen. Maar, mevrouw Helsen, mijnheer Daniëls en mevrouw Brusseel, je moet wel duidelijk maken aan leerlingen wat je aan basiskennis verwacht. Ook de secundaire scholen moeten weten wat de basisverwachtingen zijn die je moet hebben als iemand instapt.

We hebben er in de commissie al over gediscussieerd: taal is cruciaal, basiskunde is cruciaal. Ook voor iemand die kleuterleider wil worden, is het van belang die basis te hebben.

Betekent dat dat je vanuit het beroepsonderwijs of het technisch onderwijs niet kunt instappen? Maar neen, het is zeer goed om die sprong te maken, maar het secundair onderwijs en het hoger onderwijs moeten het eens geraken over de basisskills die nodig zijn. Het is helemaal niet zo moeilijk om daar een kennisproef over te maken. Moeilijker is het testen van de pedagogische vaardigheden, omdat ze dat leren tijdens de opleiding. Mevrouw Helsen zegt dat men te veel tijd nodig heeft voor de kennis en te weinig voor het pedagogische aspect. Dat mag niet. Je moet zorgen dat die lat van wat je mag verwachten aan basiskennis voor iemand die instapt, precies goed ligt.

Mevrouw Gennez, professionalisering is natuurlijk veel meer dan nascholing. Wat ik heb vernomen, is dat de middelen voor de nascholing aan de scholen niet zijn verminderd. Ik heb ervoor gekozen om al die middelen naar de scholen te duwen. Voor mij is dat vrij cruciaal.

Mevrouw Brusseel, u had het over de mentoruren. We zaten mee in de regering toen die uren zijn afgeschaft, dus ik kan er niet zoveel commentaar op geven. Ik merk wel dat het dat is wat de scholen vragen. Dat moet dus mee in het loopbaandebat. Kunnen we de begeleiding van jonge leerkrachten opnieuw doen? Dat is vrij cruciaal in de hele loopbaan, maar ook om de uitval in de eerste jaren van de loopbaan te vermijden. Naast de benoeming, de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur (TADD) enzovoort.

We zullen hier in de komende periode interessante debatten over voeren. Ik wil echt elke werf individueel bekijken om daar vooruitgang te kunnen boeken, want als we alles aan alles hangen, zijn we vijf jaar aan het spreken. Ik spreek wel graag, maar ik wil vooral verandering zien op het terrein.

**Mevrouw Caroline Gennez (sp.a):** Met mijn actuele vraag heb ik vooral gefocust op navorming, professionalisering en permanente vorming van leraars in het beroep om die uitstroom te voorkomen. Uiteraard moet er versterking van het mentorschap komen.

We besparen bijkomend op pedagogische begeleiding, op organisatieontwikkeling en op vorming in de school. Gaat u dan in de toekomst extra investeren? Ik denk dat we allemaal het belang daarvan inzien. *(Applaus bij sp.a)*

**De voorzitter:** De actuele vraag is afgehandeld.



**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie en het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer – 340 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2**

**Algemene bespreking**

**De voorzitter:** Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie en het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Caron heeft het woord.

**De heer Bart Caron (Groen):** Collega's, we konden niet aanwezig zijn bij de bespreking van het ontwerp van decreet in de commissie. Ik zal dat eerlijkheidshalve toegeven. Over dit thema is er ook al een vraag om uitleg geweest in de commissie van Cultuur, vóór de bespreking van dit ontwerp van decreet. Ik wil het standpunt van de culturele en erfgoedsector hierover naar voren brengen.

Collega's, vergis u niet. De Europese richtlijn Hergebruik Overheidsinformatie en de vertaling ervan naar het Vlaamse ontwerp van decreet gaat al lang niet meer over openheid van informatie – iets wat we allemaal delen – maar des te meer over het realiseren van economische groei, en over het vrijwaren van die groei voor de commercieel-private sector. De basisgedachte is zo neoliberal als ze maar kan zijn. De aanzet van de gewijzigde richtlijn gaat eigenlijk, zeker in Europa, over vele miljoenen harde euro's en niet over de correcte toegang tot informatie.

Met de Europese richtlijn wordt de erfgoedsector, die het in Europa sowieso al zeer moeilijk heeft, verplicht om gratis en voor niks al zijn content ter beschikking te stellen aan al wie daarom vraagt. De erfgoedsector doet dit met veel plezier wanneer het niet-commercieel gebruik betreft. Dat is sinds de vorige eeuw trouwens zijn corebusiness. Tot op heden konden ze nog publiek-private samenwerking en een soort van billijke vergoeding afdwingen bij commercieel hergebruik, bijvoorbeeld bij het gebruik van fotomateriaal uit archieven.

Minister, het nieuwe ontwerp van decreet maakt dat allemaal veel moeilijker, zo niet onmogelijk. En dat ondanks de uitzonderingsmaatregelen. Op verschillende platforms werd door vertegenwoordigers van de Europese Commissie, maar ook door de dossierbehandelaars bij de Vlaamse overheid, bijvoorbeeld op de Vlaamse Open Data Dag, aangegeven dat de uitzonderingen voor de erfgoedsector wel degelijk tijdelijk van aard zijn, tot een volgende herziening van de richtlijn over zowat zes jaar.

De uitzonderingen worden bovendien zodanig geïnterpreteerd dat ze voor de cultureel-erfgoedsector een maat voor niets zijn en wel degelijk voor een pak bijkomende administratieve lasten zullen zorgen. Als er iets is waarvoor dit parlement en de Vlaamse Regering allergisch zijn, zijn het wel nieuwe administratieve lasten.

De keuze voor musea, bibliotheken en archieven is daarenboven zeer arbitrair gebeurd. De publieke omroepen die in Vlaanderen technisch het meest klaar zijn voor deze richtlijn – kijk bijvoorbeeld naar het Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA) – werden buiten gehouden. Toen daarover op een Europese ontmoeting in Leuven gesproken werd met een medewerker van de Europese Commissie, was het antwoord zeer duidelijk: de sector had beter gelobbyd.

Nee, collega's, de cultuursector en vooral de erfgoedsector zit niet met een kramp, maar is wel gefrustreerd. Er is in Vlaanderen nooit een beleid gevoerd rond

digitalisering. Het deel dat nu naar VIAA gaat, minister, is een fractie van de nodige middelen. Dat weet u zeer goed. Het is al een fikse inlevering ten opzichte van de voorbije jaren. Maar de sector wordt wel permanent verplicht om met de schaarse middelen ook nog eens boven zijn gewicht te boksen. En hier over alternatieve financiering spreken is erg moeilijk als je met een decreet zit dat onmiddellijk een pak nieuwe technologische opportuniteiten afblokt wegens commerciële belangen.

Sorry, maar heel veel mensen uit de politiek en ook uit dit halfroond hebben niet het juiste idee van hoe groot de achterstand is en hoe groot de technische uitdagingen zijn waarmee bijvoorbeeld de hele museumsector wordt geconfronteerd. Nu worden ook nog belangrijke alternatieve financieringsbronnen, zoals het verkopen van informatie voor commerciële doeleinden, gewillig weggeknipt, nog voor ze geworven kunnen worden.

Alle lasten, zoals digitalisering, technische ingrepen, administratieve verplichtingen en maximale beschikbaarheid zijn voor de publieke sector. Alle lusten, de winst, voor de private sector.

**De voorzitter:** De heer De Loor heeft het woord.

**De heer Kurt De Loor (sp-a):** Verdergaand op de toelichting en de opmerkingen van de heer Caron wil ik erop wijzen – ik heb dat trouwens ook gedaan in de commissie – dat ook de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST) in het advies dat hij heeft uitgebracht, stelt dat het regelgevend kader inzake alle aspecten van overheidsinformatie versnipperd blijft. Ik vind dat niet onbelangrijk. Bij de toelichting die werd gegeven over dit ontwerp van decreet, werd er met geen woord gerept over het advies dat op eigen initiatief werd gegeven door de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC). Daarbij werd onder andere gevreesd voor een toename van de administratieve en personele lasten. Ik vind het niet meer dan logisch dat er een antwoord zou worden gegeven op de bekommernissen van de culturele sector. Wij zijn op onze honger blijven zitten.

**De voorzitter:** Minister Homans heeft het woord.

**Minister Liesbeth Homans:** We hebben dit debat inderdaad al gevoerd in de commissie. Dat de culturele sector in zijn algemeenheid niet echt tevreden is dat ze ook onder dit decreet vallen, klopt. Maar we zijn toch ook een klein beetje tegemoetgekomen aan hun terechte verzuchtingen. We hebben bijvoorbeeld gezegd dat ze autonoom kunnen beslissen. U kunt van neen schudden, maar ik vind het toch belangrijk dat zij, in tegenstelling tot andere organisaties, wel autonoom kunnen beslissen om al dan niet informatie vrij te geven. Zij kunnen ook afwijken van de tarieven. Zij moeten dus niet de marginale tarieven die nu in het decreet zijn bepaald, toepassen op onder andere de zaken die te maken hebben met het intellectuele-eigendomsrecht. Ik denk dat het voor de culturele sector toch al een zeer grote tegemoetkoming is in dit decreet.

Voorzitter, ik sluit af. Dit is eigenlijk een omzetting van een Europese richtlijn. Ik denk dat Vlaanderen de Europese richtlijnen nauwgezet moet naleven.

**De heer Bart Caron (Groen):** Minister, ik dank u. Het is goed dat u zegt u 'een klein beetje' bent tegemoetgekomen. Ik citeer u. U bent vandaag wel eerlijk, dat mag worden gezegd. *(Opmerkingen)*

Maar neen, het is een grapje.

Minister, ik wil nog iets zeggen over intellectuele eigendom. Zoals u weet, zijn nagenoeg alle collecties in de erfgoedsector vrij van intellectuele rechten, omdat ze tot een publiek domein horen gezien de datum waarop ze geproduceerd zijn, en dus niet meer onder elke vorm van auteursrecht beschermd zijn.

Alleen de eigendomstitel speelt hier nog. In die zin zullen ze maar zelden of nooit ontsnappen aan de regels van dit ontwerp van decreet. Naast wat de Strategische Adviesraad Cultuur op eigen initiatief heeft geschreven, zijn er ook drie Europese studies die u wellicht kent, zowel van de Europese Commissie die zelf kritisch is over het eigen ontwerp en de gevaren ervan schetst als van de Europese koepel in de erfgoedwereld die zelf voor die gevaren waarschuwt.

Het is juist dat we de Europese richtlijnen moeten volgen, maar u weet evengoed als ik dat we uitzonderingen kunnen bepalen als we die goed motiveren. Ik denk dat u hier een kans hebt laten liggen om die sector te beschermen. Iedereen heeft altijd de mond vol van alternatieve financiering in de cultuursector. Hier is er een mogelijkheid om alternatieve inkomsten te verwerven – en ik kijk naar de heer de Gucht die daar heel erg door geïntrigeerd is – maar die wordt niet benut. Dat is jammer.

**De voorzitter:** Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

### **Artikelsgewijze bespreking**

**De voorzitter:** Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 340/1)

*– De artikelen 1 tot en met 16 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

### **Hoofdelijke stemming**

**De voorzitter:** Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

#### *Stemming nr. 1*

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

93 leden hebben aan de stemming deelgenomen;  
70 leden hebben ja geantwoord;  
9 leden hebben neen geantwoord;  
14 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

89 leden hebben aan de stemming deelgenomen;  
68 leden hebben ja geantwoord;  
8 leden hebben neen geantwoord;  
13 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**MOTIE van Rob Beenders, John Crombez, Bart Van Malderen, Katia Segers, Joris Vandenbroucke en Jan Bertels tot besluit van het op 3 juni 2015 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van de sociale inschakelingseconomie (SINE)**  
**– 385 (2014-2015) – Nr. 1**

### **Hoofdelijke stemming**

**De voorzitter:** Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

*Stemming nr. 2*

Ziehier het resultaat:

93 leden hebben aan de stemming deelgenomen;  
27 leden hebben ja geantwoord;  
66 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

### **REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN**

**De voorzitter:** Dames en heren, minister-president Geert Bourgeois heeft verzocht om de behandeling van zes ontwerpen van decreet, die het Uitgebreid Bureau op de agenda van de plenaire vergadering van woensdag 10 juni 2015 heeft geplaatst, te verplaatsen naar woensdag 17 juni 2015. De minister-president is van maandag 8 tot en met woensdag 10 juni 2015 namelijk op zending in Letland.

Het gaan om de ontwerpen van decreet houdende instemming met:

het Benelux-Verdrag inzake grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking, ondertekend te 's-Gravenhage op 20 februari 2014,

het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Organisatie van de Islamitische Conferentie, ondertekend in Brussel op 4 februari 2011,

het verdrag tot oprichting van het Internationaal Instituut voor Democratie en Verkiezingsondersteuning, en de slotakte, gedaan te Stockholm op 27 februari 1995, zoals gewijzigd op 24 januari 2006,

de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Georgië, anderzijds, ondertekend te Brussel op 27 juni 2014,

de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds, ondertekend te Brussel op 21 maart 2014 en op 27 juni 2014 en

de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds, ondertekend te Brussel op 27 juni 2014.

Is het parlement het eens met dat verzoek tot wijziging van de agenda?  
(*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

Hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 10 juni 2015 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 17.20 uur.*



## **BIJLAGEN**

**Aanwezigheden****Aanwezig**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, John Crombez, Caroline Croo, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Els Robeyns, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants.

**Afwezig met kennisgeving**

Mathias De Clercq, Jan Hofkens, Grete Remen, Tinne Rombouts: ambtsverplichtingen;

Karin Brouwers, Rik Daems, Herman De Croo, Ingeborg De Meulemeester, Danielle Godderis-T'Jonck, Ward Kennes, Joris Poschet, Tine Soens, Ann Soete, Güler Turan, Jan Van Esbroeck, Karim Van Overmeire, Manuela Van Werde, Johan Verstreken: door het Vlaams Parlement toegestane zending;

Guy D'haeseleer, Lies Jans, Yasmine Kherbache, An Moerenhout, Freya Saeys: gezondheidsredenen;

Barbara Bonte: zwangerschapsverlof.

**Afwezig zonder kennisgeving**

Christian Van Eyken

**Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers****Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans,



Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Bart Caron, Johan Danen, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Elke Van den Brandt, Wouter Vanbesien

ONTHOUDINGEN:

Rob Beenders, Jan Bertels, John Crombez, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Renaat Landuyt, Ingrid Lieten, Katia Segers, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, John Crombez, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Renaat Landuyt, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Wouter Vanbesien, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants